

1 KÓDIN

Kódin tpémi y:oo Yesu u pi ghêlî daangê ny:ee ngópu, Póól Kódin yi loo, Yesu u pi u ngwo mî ny:ee ngópu, woni knî Yesu u yoo vy:o u ngwo ghê dniye. Nju pi daa yilî Yesu u yoo vy:o ghê dniye, ngménê yélini daa Nju tpémi, Yesu u yoo vy:o vyilo yi ghê dniye. Yi danêmbum puku yedê mye tóó, Dpodo 18:1-17.

U kuwó dini ghi ngê Póól Epeso doon:aa ya. (Dpodo 19) U kuwó, kópu knî ngmê ngê Yesu u yoo a dyênê too, Kódin. Yoo woni dnye pyââ ti, myenté yi kada pini knî y:oo yoo chámê ngópu. Póól ngê yi kópu yi ny:ee too, ala pweepwee pee d:êê ngê, ye dy:ââ ngê. Ala pweepwee pee ghêlî daangê d:êê ngê, kn:aani mwiyé ngmê d:êê ngê, ye dy:ââ ngê, ngménê yini nmî ngópu daa tóó, l:âmo a ngee ngópu.

¹ Nê Póól, Chóó Lémi ngê a ngmidi noo, Yesu Kédisu u dyépi ngê a pyódu noo. Nmî mbwó Sosíténi u k:ii nipi anye tóó mo. ² Yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, Kódin, ala pweepwee pee nmye nînê dyede. Chóó Lémi ngê myedê ngmidi nmyoo, Yesu Kédisu ngê nmyi dyââpe pwaa too, kamî ngê pyódu nmyoo, chóó u yoo vy:o mye kaa nmyoo. Dyámê wope wope n:ii knî y:oo nmî Lémi Yesu Kédisu mye chââchââ ngmê, nipi yi k:ii u yoo vy:o kaa nmyoo. ³ Nmî Mî, nmî Lémi Yesu Kédisu u k:ii, dny:oo a ngêêpî nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye myedny:oo a vyuwo.

*Póól ngê Kódin tpémi yi l:êê dîy:o nmî Mî u ngwo
doo kwunokwuno*

⁴ Dye ghi yintómu nmyi l:êê dîy:o Chóó Lémi n:aa kwunokwuno ngê, mu kópu u dîy:o Yesu Kédisu ka a kââdî nmyoo, kópu mb:aa yilî nmye wunê d:uud:uu too. * ⁵ Kópu yintómu u ntââ ngê a pyódu nmyoo, kópuni u lama a pyede, woni knî nmyi lama dpî yaa dmi, pi knî ye u nkwo nmye tpapê tumo. ⁶ Yesu Kédisu p:uu kópuni nmye n:uu vyi too, yi kópu nmyi vy:o ntênenê dê pyaa dmi. ⁷ Nmî Mî u Ghê Dmi ngê dpodo yilî yintómu u ntââ ngê a pyódu nmyoo, nmî Lémi Yesu Kédisu u diyédiyé u ngwo nmye t:âât:ââ ngmê. ⁸ Yinê adî wêdêwêdê kîgha nmyo, u dî dini ghi n:ii ngê nmî Lémi Yesu Kédisu wa a diyé. Yi ngwo nmyi kóté kîgha têdê dyââpe nmyi p:uu daangmêwa a pyw:oo. * ⁹ Chóó Lémi ngê ntênenê daawa dóó nmyo. Yinê a ngmidi nmyoo, Tp:oo nmî Lémi Yesu Kédisu u k:ii ngmidi ngê yinê a pyódu nmyoo. *

Póól ngê u ngwo yepê, Modo numo kââdî tóó

¹⁰ A tîdê mbwó yoo, mw:ââkó, nmî Lémi Yesu Kédisu u pi mbêmê nînê kwunokwuno nmyo, nmyi nuw:o dmi ngmidi ngê moo pyódu yó, nmyi kópu dyuu ngmidi ngê myoo pyódu yó. Modo numo kââdî tóó. Maa mu ngmidi yidmyinê kîgha, dpodo mu ngmidi p:uu dmyinê dpodo. * ¹¹ A tîdê mbwó yoo, a lama ayimî tóó, noko dnyinté nmyinê pyede. Klowe u yoo knî y:oo yuu a ka kîmînê y:ee ngópu, a ka pê, Noko dnyinté wunê pyede.

---

* **1:4:** Kilosa 1:3-4   * **1:8:** Pilipay 1:6; 1 Tes 3:13   * **1:9:** 1 Njon 1:3   * **1:10:** Pilipay 2:2

* ¹² Nmyi vy:o knî ngmê ala kópu nmye tpapê ngmê, nmyimo, Póol p:uu nmee ndiye, u kópu dyuu vyîlo yi ndêndê kópu dyuu. Ngmê knî y:oo apu, Apolosa p:uu nmee ndiye, u kópu dyuu vyîlo yi ndêndê kópu dyuu. Ngmê knî y:oo apu, Pita p:uu nmeen:aa ndiye, u kópu dyuu vyîlo yi ndêndê kópu dyuu. Ngmê knî y:oo apu, Wu yéli yi pi dmi têdê dé, Yesu Kédisu mu ngmidi vyîlo yino chââchââ. ¹³ A tídê mbwó yoo, yinté daadî ya. Lukwe dîy:o Yesu Kédisu nmyi pepe kalê ngópu. Lukwe, nmyinê nmye Póol kîdosi ñedê nmyi l:êê dîy:o vyîlo yi pwene? Kêle, nê kuu. Daa a chóó a pi mbêmê nî mbápitísim kalê nmyoo. ¹⁴ A gha mb:aamb:aa ngê dê pyódu, nmyi vy:o pini daa yilî nî mbápitísim kwólu, Kîdisípê s pini dê Nkayas yi mo nî mbápitísim kalê doo. * ¹⁵ Doo u ntââ daanmy:ee vyi ngmê, Nê ngê chóó u yoo vy:o kaa nmoo. ¹⁶(Ó, myenté, Stepanas mupwoknî a nuwo dê kuwo dmi, mbápitísim a chóó ye my:aa y:ângo, ngménê a lama daa tóó, apê, Pi m:uu nî mbápitísim kwólu.)
 * ¹⁷ Daa yoo yi mbápitísim kîgha u l:êê dîy:o Yesu Kédisu ngê a ngmidi noo, ngménê u kópu dyuu tpapê u l:êê dîy:o nmye a dy:ââ noo. Daa nuw:o ndîî u kópu knî yi mbêmê yoo yi nuw:o n:aa ngmêêpî too, ngménê Yesu ngê kîdosi ñedê kópuni nmî l:êê dîy:o d:uu ngê, yi kópu vyîlo yinî tpapê ngê, yi kópu mbêmê Yesu ka u ngwo dpî kêlîmî mbê dmi. U ya a nga daa kwo, Yi kópu têdê kópu ngê nî pyódu. *

Yesu Kédisu ngê Chóó Lémi u wêdêwêdê ndîî, u

---

* **1:11:** Dpodo 18:24-28; 19:1-2   * **1:14:** Dpodo 18:8   * **1:16:**
 1 Kódin 16:15   * **1:17:** 1 Kódin 2:1-2,5

nuw:o ndîi nmo u ngwo a kêmâ doo

18 Yélini ndê u maa p:uu a wee, Yesu ngê kîdosi nédê kópuni d:uu ngê, yinê ye mbodo podo mbodo podo u kópu, ngmênê yi kópu nmî nyongo, u kwo nmî kêlímî mbê dniye, Chóó Lémi ngê u wêdêwêdê mbêmê u ngwo wunê ngêêpî nmo, kóó k:oo wa kaa nmo. * **19** Chóó Lémi u kópu puku yedê alanté a tóó, apê,

Yélini yinê ye yi nuw:o dmi ndîi,
mbodo podo ngê wanî pyódu té.

Ndiye pyu ndîi knî ye daanî ng:aa. *

20 Yélini yi nuw:o dmi ndîi, yi yéli y:oo maa ndêndê kn:aadi ngópu, dêêpî pyu knî y:oo mye kn:aadi ngópu. N:ii yoo yi lama yoo yi nuw:o ngmêêpî mb:aamb:aa ngê a tóó, yi yéli y:oo mye kn:aadi ngópu. Dyámê mbêmê yélini yi nuw:o dmi ndîi dé, Chóó Lémi ka ngmênê u kwo yi mbodo podo dé, ye daa ng:aa yédi.

21 Chóó Lémi chóó u nuw:o u pono vyápê mbê wo, doo u ntââ ngê pyódu nmoo, pi ngê chóó u nuw:o mbêmê Chóó Lémi d:uuwodê pyw:oo. Ngmênê Chóó Lémi ngê maa komo ngmê kpêmî ngê, pi knî ye yi máádi komo u kêmakêma u l:êê dîy:o a dy:ââ nmoo. N:ii nmî kópu ka dpî kêlímî mb:anê, Chóó Lémi ngê dpî ngee. **22** Nmyo Kîdiki tpémi nmyi ndiye pyu knî ye nmî kópu dyuu mbodo podo mbodo podo u kópu dyuu, mu kópu u dîy:o nuw:o u kópu dé yinê ye ndîi kópu dé. Nju tpémi nmî kópu dyuu ka daa kêlímî nyédi, mu kópu u dîy:o dpo, N:ii ngê mbwudu nmî ngópu angmê

---

* **1:18:** Lóma 1:16   * **1:19:** Is 29:14

chaa, u ngwo u kwo anmî kêlîmî. * ²³ P:aani p:aani Nju tpémi y:oo dpî mb:ii nmo, kn:aa yéli y:oo myoo mb:ii nmo, mu kópu u dîy:o ye nmo tpapê ngê, yenmîmo, Yesu Kédisu kîdosi ñedê nmî l:êê dîy:o pwene. Yi kópu p:uu Nju tpémi dpo lvêédî té, dpo, Wu pini daa vyîlo. Dpo, Pini n:ii nmo t:âât:ââ, dono daawa a pyw:oo, u pi ndîî ngê wa pyôdu. Yélini daa Nju tpémi, nmî kópu dyuu yinê ye mbodo podo mbodo podo u kópu dyuu. ²⁴ Ngménê Chóó Lémi ngê Nju tpémi yélini dpo ngmidi té, Yesu Kédisu ka dpî kêlîmî mbê dmi, Chóó Lémi u wêdêwêdê u ngwo dpo pyw:ee ngmê. Yélini daa Nju tpémi, Chóó Lémi ngê n:ii dpo ngmidi té, Yesu Kédisu ka myoo kêlîmî mbê dmi, Yesu p:uu Chóó Lémi u nuw:o ndîî u ngwo dpî m:uu ngmê. ²⁵ Chóó Lémi ngê kópuni d:uu ngê, k:omo tpile pi knî ye mbodo podo mbodo podo u kópu yi d:uu ngê, ngménê ndêndê ngê nuw:o ndîî u kópu yi d:uu ngê. K:omo tpile pi knî ye yinê ye Yesu u wêdêwêdê dépwo ya, kîdosi ñedê u ngwo pwene, ngménê Chóó Lémi ngê u wêdêwêdê mbêmê kpêénî mêdê pyidu ngê. Ló pini ngmê u ntââ yinté kópu angmê d:uu?

²⁶ A tîdê mbwó yoo, nmyi chóó nmyi p:uu a nuw:o mbê dmyeno. Chóó Lémi ngê u yoo vy:o kaa nmyoo, ngménê pi knî ye yinê ye, Nuw:o pyu ndîî yi vy:o yilî daa kwo, kada pini yi vy:o yilî daa kwo, yélini yi pi dmi ndîî yi vy:o yilî myedaa kwo. * ²⁷ K:omo tpile yinê ye nmyi nuw:o dmi daa ndîî dé, ngménê Chóó Lémi ngê a ngmidi nmyoo, mu kópu u dîy:o yélini ye yi nuw:o dmi ndîî dé, mywene ye paa ghê we. K:omo tpile yinê ye kada pini nmyi

---

* ^{1:22:} Mát 12:38; Dpodo 17:18   * ^{1:26:} Mát 11:25

vy:o daa kwo, ngménê Chóó Lémi ngê a ngmidi nmyoo, mu kópu u dîy:o kada pini knî ye mywene ye paa ghê we. ²⁸ K:omo tpile nmyi yi dmi y:e daa kwo, yinê ye nmyi pi dmi daa ndîî, yinê ye nmyo k:omo tpile dé, ngménê Chóó Lémi ngê a ngmidi nmyoo, mu kópu u dîy:o yélini kada a wee, dîyo k:omo tpile ngê u nkwo paa pyaa dniye. * ²⁹ Yélini nmyi pi dmi daa ndîî, Chóó Lémi ngê a ngmidi nmyoo, kada pini yoo mb:ii too, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo daa kwo, Pi ngê chóó u pi a ngópu choo kmîmî. ³⁰ Kada pini yoo mb:ii too, ngménê Yesu Kédisu ka a kââdî nmyoo. Yesu ngê Chóó Lémi u nuw:o ndîî nmo a kêma ngê, nmî yikî dmi u pwo ghay wo, Chóó Lémi u momu yéli ngê pyódu nmoo, dîyo kóó k:oo wa kaa nmo. * ³¹ Yesu Kédisu ngê ngee nmoo, daa nmî chóó nmî wêdêwêdê mbêmê mb:aamb:aa nmo pyw:ângo. Yi kópu u l:êê dîy:o kópuni puku yedê a tóó, dpî ny:ee yó.

Pi ngmê ngê chóóchóó kîngî chaa kwolo,
nmî Lémi yichoo chaa kîgha. *

2

Daa nuw:o ndîî u kópu knî yi mbêmê nmyi kêlîmî mbê dniye

¹ A tîdê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi u kópu dyuu nmye noon:aa tpapê, daa nuw:o ndîî u kópu knî yi mbêmê nmye noon:aa tpapê dé. *
² Alanté nî nuw:o mbê wo, né, Kódin tpémi ye kópu yilî yi p:uu daanî danê, ngménê kópuni ndîî kópu

---

* **1:28:** Njems 2:5   * **1:30:** 2 Kódin 5:21   * **1:31:** Jer 9:24; 2 Kódin 10:17   * **2:1:** 1 Kódin 1:17

ngê a tóó, yi kópu ye n:aa tpapê. Nê, Yesu Kédisu mu ngmidi p:uu ye n:aa danê, nmyenê, Kîdosi ñedê t:ee ngópu, nmî l:êê dîy:o pwene, nmî yikî dmi u pwo ghay wo. * ³ Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o noon:aa kwo, noo mywenemywene, myenoo nkîngê. ⁴ Daa nuw:o ndîi u kópu knî yi mbêmê nmye noon:aa danê, ngmânê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê doo a ngêêpî nê, u wêdêwêdê mbêmê nmye noon:aa danê, mbwudu nmyi ngópu noo chapî dé, * ⁵ mu kópu u dîy:o daa nuw:o ndîi u kópu knî yi mbêmê paa kélímî mbê dmyeno, ngmânê Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê paa kélímî mbê dmyeno.

Chóó Lémi u nuw:o ndîi u kópu dyuu

⁶ Dini ghi n:ii ngê nmye mwiyé noon:aa danê, daa nuw:o ndîi u kópu knî yi mbêmê nmye noon:aa danê, ngmânê nuw:o ndîi u kópu dyuu ngma kwo, n:ii pi ngmê knî ye nmo tpapê ngê. Yesu u yoo vy:o yéli, n:ii knî y:oo Yesu p:uu kópu dé mb:aamb:aa ngê dpo w:ee t:oo, yélini yi l:êê ghi dmi mye mb:aamb:aa dé, yi yéli ye yi mo yi kópu dyuu nmo tpapê ngê. Yi kópu dyuu, daa dyámê mbêmê tpémi yi nuw:o mbêmê u kópu dyuu, myedaa kada pini yoo yi nuw:o mbêmê u kópu dyuu. Yi kada pini yoo dîyo kuwó wa a ghê dmi. ⁷ Ngmânê kêle, Chóó Lémi u nuw:o ndîi u tumu kópu dyuu vyîlo yinmo tpapê ngê. Chóó Lémi ngê dyámê pê ghêlî daa l:âmo ngê, yi kópu dyuu u ngwo a ngmo ngê, pi knî yi lama daa pyede. Vyîlo yi kópu dyuu mbêmê wa ngee nmo, chóó ntee a tóó, yinté pini ngê wa pyódu nmo. * ⁸ Dyámê mbêmê kada pini yoo yi lama yi

---

* **2:2:** Nkal 6:14   * **2:4:** 1 Tes 1:5   * **2:7:** Kîlosa 1:26

kópu dyuu dêpwongmê ya. Yi kópu dyuu yi lama wodoo kwô, ye nmî Lémi ndêndê kîdosi ñedê daapî t:ee ngópu. * ⁹ Doo u ntââ yi kópu daapêdê w:ee ngópu, mu kópu u dîy:o ala kópu puku yedê a tóó,

Chóó Lémi ngê kópuni nuw:o kwólu, apê,

Yélini yi nôdo a nuu ghi a tóó,

yi kópu y:e wanî d:uu,

yi kópu pi ngê doongê módu,

pi ngê doongê nyongo,

pi ngê myedoongê nuw:o kwólu. *

¹⁰ Ngménê nmo vyîlo dé, Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi mbêmê yi tumu kópu dyuu nmo yinê a pywálî ngê. Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yi tumu kópu yilî yintómu yinê dpo pyw:ee té, Chóó Lémi u tumu kópu ndîi dé yinê myedo pyw:ee té. ¹¹ Dyimê pywuu nmye ngménînê kuwo. Pi u tumu kópu dé kn:aa pini u lama daa ya nyédi, chóó u nuw:o k:oo a ya nyédi. Chóó Lémi mye yinté, u tumu kópu ndîi dé chóó u Ghê Dmi u lama a pyede. ¹² Daa nmî chóó nmî nuw:o knî yi mbêmê ala kópu dyuu nmo pyw:ângo, ngménê Chóó Lémi ngê chóó u Ghê Dmi nmo a kpo, mu kópu u dîy:o kópuni nmî l:êê dîy:o d:uu too, yi kópu dé nmî lama ntênenê dny:oo ya. *

¹³ Kópuni nmo tpapê too, daa nuw:o pyu ndîi knî yi vy:o nmî ndê too, ngménê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê nmî lama yinê a kalê too. Yélini yi ménê yi Ghéni Dmi mye tóó, yi kópu dyuu ye nmo tpapê too, ye myeno tpiyé too. ¹⁴ Ngménê yélini yi ménê yi Ghéni Dmi daa tóó, doo u ntââ yi Ghéni Dmi u kópu dyuu d:uudpo pyw:ee ngmê, mu kópu u dîy:o

---

* ^{2:8:} Luukî 23:34; Dpodo 13:27   * ^{2:9:} Is 64:4   * ^{2:12:} Njon 16:13

d:ud:umbiy:e d:uuwodê w:ee t:oo, yinê ye mbodo
 podo mbodo podo u kópu dé. Yélini yi ménê Chóó
 Lémi u Ghê Dmi a té, u kópu dyuu dpî ny:ee t:oo,
 kn:aa yéli y:oo d:uudpî ny:ee t:oo. * ¹⁵ N:ii u ménê
 yi Ghéni Dmi a té, u ntââ kópu yilî yintómu dpî
 mya té, myedo w:ee té, ngménê yi pini kuwa yéli
 y:oo d:uuwodê w:ee ngmê, u gha myed:uudpî m:uu
 ngmê. ¹⁶ Yinté kópu puku yedê mye té,

N:uu ngmê u ntââ, nmî Lémi u nuw:o wa m:uu?

N:uu ngmê u ntââ, nmî Lémi wa dêêpî kê?

Ngménê nmî ménê nmî Lémi u Ghê Dmi a té,
 Yesu Kédisu u nuw:o nmî ménê mye té. *

3

Kódin tpémi mwiyé ntee dnya a ya

¹ A tîdê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o
 noo a kwo, k:omo tpile Chóó Lémi u Ghê Dmi nmyi
 ménê doo ya, ngménê na a ka nmyi ménê dêpwo
 ya. Chóó Lémi u nuw:o ndîî u kópu dyuu nmye
 dîpî vyi too. Yesu Kédisu u yoo vy:o tpómu ntee
 tpile ngê nmyee ya. * ² Pyââ ngê tpómu ka ngmo
 ntee a yémî ngê, yinté noo ndiye kîgha nmyo, nté
 wêdewêdê nmye dêp:a kpo, mu kópu u dîy:o doo u
 ntââ daap:ee ma ngópu. Ala ngwo nmyo dp:ee u
 ntââ dé, ³ mu kópu u dîy:o nmyi chóó nmyi p:uu
 nmye nuw:o nyédi, Chóó Lémi u Ghê Dmi u pono
 dnyinté nmye vyápê nyédi. Yi kópu nmye kîd:a
 d:êê, mu kópu u dîy:o nipi ya nmyi lama dnyinté
 a té, u yi nmye a kwo, Yoo nmî chaa. Lukwe dîy:o
 kn:aa yéli yi maa p:uu dmye ghê dmi. ⁴ Lukwe dîy:o

---

* **2:14:** 1 Kódin 1:23   * **2:16:** Is 40:13   * **3:1:** Hipîlu 5:12-13

dyámê mbêmê tpémi yi l:êê ghi dmi nmye d:uu d:uu t:oo, ngmê knî y:oo apu, Póól p:uu nmee ndiye, u kópu dyuu vyîlo yi ndêndê kópu dyuu, ngmê knî y:oo apu, Apolosa p:uu nmee ndiye, u kópu dyuu vyîlo yi ndêndê kópu dyuu.

Chóó Lémi p:uu dpodo pyu yoo

⁵ A tîdê mbwó yoo, Apolosa k:ii nyi pi dê yi mbêmê lukwe dîy:o nmyi yoo dmyenê chaa ngmê. D:ii kada pini ndîñ dê. Nye Chóó Lémi u dpodo pyu dê. Nyi dpodo mbêmê Yesu u yoo vy:o u ngwo nmyi ghê dniye. Dpodoni dê yi p:uu Chóó Lémi ngê a kaa nyópu, vyîlo yi dpodo dê y:e dódó doo. ⁶ Nmyo Chóó Lémi u yâpwo têdê. Yâpwo têdê n:uu kpêmî ngê, nté woo n:uu kââ, Apolosa y:i doon:aa ngolo, ngménê Chóó Lémi ngê nt:u yinê t:ângo. * ⁷ N:ii ngê nté woo dpî kââ, u pi têdê, n:ii ngê dpî ngolo, u pi mye têdê. Chóó Lémi mu ngmidi u pi ndîñ, mu kópu u dîy:o nt:u yinê dpî t:oo. ⁸ N:ii ngê nté woo dpî kââ, n:ii ngê dpî ngolo, yi pi dê wontoo wontoo, pi mu ngmidi p:uu a dpodo nódó. N:ii mb:aamb:aa ngê adî dpodo, yâpwo têdê chóó ngê mb:aamb:aa ngê wa pwila, n:ii dnyinté adî dpodo, dnyinté wa pwila. ⁹ Chóó Lémi p:uu Apolosa k:ii nipi nye dpodo mo.

Nmyo Chóó Lémi u yâpwo têdê, myenté u ngomo kamî. * ¹⁰ Chóó Lémi ngê u ntââ ngê a pyódu noo, ngomo km:ee mwiyé n:uu chó, sîment y:i u nkwo nî ndê ngê, ngménê ala ngwo nmyi kada pini yoo yi ngomo pywuu p:uu mê dpodo té. N:ii yi ngomo p:uu adî dpodo, nuw:o mbêmê choo dpodo.

---

* **3:6:** Dpodo 18:4,27-28   * **3:9:** Epeso 2:20-22

11 Doo u ntââ pi ngmê ngê ngomo kn:ââ daamuwa a t:oo. Yesu Kédisu mbêmê nmyi ngomo a kwo. *

12 Yélini yi ngomo p:uu a dpodo nyédi, tpileni ngê a dpodo nyédi, yi tpile u mo u mo dé. Woni knî y:oo chéêpî dpo ngî t:oo, u ngwo a dpodo nyédi, woni knî y:oo nkéli chéêpî pee dpo ngî t:oo, u ngwo a dpodo nyédi, woni knî y:oo silîpê nkól p:uu a t:emî dumo. Woni knî y:oo yimbwi dpo kp:anê t:oo, u ngwo a dpodo nyédi, woni knî y:oo yi yââ ó kâmo yââ p:uu dpî t:ee t:oo. **13** Kuwókuwó wéni ngê nmî Lémi ngê pi yintómu yi dpodo têdê dmi wa m:uu té. Yi wéni ngê ndyuw:e wa nyow:a, yi dpodo têdê dmi u ngwo wa d:uu té. * **14** Pini n:ii u dpodo têdê ghi wêdewêdê, doo u ntââ ndê ngê daawa ma, yi pini ngê u dpodo u pywuu wa ngee. **15** Ngménê pini n:ii u dpodo têdê ghi ndê ngê wa ma, u dpodo u pywuu daawa a ngee. Tpileni l:âmo ngê, mwo p:aa ngê wa pyódu, ndê ngê wa ma, ngménê yi pini ngê chóó u ghê l:âmo daawa ngee, ndê dóó u ménê wa a pwii.

16 A tîdê mbwó yoo, lukwe dîy:o Chóó Lémi u ngomo nmyi chaa ngópu. Mumdoom nmyi lama daa tóó, nmyo Chóó Lémi u ngomo, u yâpwo ghi nmyi ménê a tóó, u Ghê Dmi nmyi ménê mye tóó? *

17 N:ii ngê Chóó Lémi u ngomo wa dyênê, Chóó Lémi ngê u nkwo wa dyênê. Chóó Lémi u ngomo k:oo u yâpwo ghi a tóó, dono y:i daa ya yédi. Nmyo mye ntee dé, nmyo u ngomo ghi dé, dono nmyi ménê kîngmê ya.

18 Nmyi nuw:o knî y:oo kîngê dóó nmyo. Nmyi vy:o pini n:ii ngê dpo, Nê pi ngmê, dyámê mbêmê

---

* **3:11:** 1 Pita 2:4-6   * **3:13:** 1 Kódin 4:5; 2 Tes 1:7-10   * **3:16:**

tpémi yi vy:o a nuw:o ndîî ngê dê pyódu, yi pini ngê yi kópu dpî kéé ngê, Chóó Lémi u nuw:o ndîî u kópu dyuu dé pêdê pyw:ee téne. K:omo tpile dyámê mbêmê tpémi ye yi pini mbodo podo ngê wa pyódu, ngménê Chóó Lémi ka u nuw:o ndîî ngê wa pyódu. **19** Mu kópu u dîy:o dyámê mbêmê tpémi yi nuw:o ndîî u kópu dé Chóó Lémi ka mbodo podo mbodo podo u kópu dé. Yinté kópu puku yedê mye téó,

N:ii dé yi nuw:o ndîî dé, dpo, Yoo nmî dóó té,
yi yéli dpî dêê dmi, Chóó Lémi ngê u nkwo dpî
dóó té. *

20 Yinté kópu m:uu puku yedê mye téó,
Nmî Lémi u lama a téó,
yélini yi nuw:o dmi ndîî,
dnyinté a nuw:o nyédi. *

21 Yi kópu u l:êê dîy:o nmyi ndiye kîgha pyu yoo yi pi dmi mbêmê nmyi chóóchóó namê chaa kîgha nmyo. Nangê vyi, Nê wu pini u yoo vy:o pini ngmê, mu kópu u dîy:o nmyi ndiye kîgha pyu yoo yintómu nmyi p:uu a dpodo nyédi. Chóó Lémi ngê kópu yilî yintómu nmye a kpo. **22** Nê, Apolosa pini dê Pita yi k:ii nmyi ndiye kîgha pyu ngê nmo pyede. Chóó Lémi ngê tp:oo módo tp:oo mââ ngê a pyódu nmyoo, dyámê pê nmye a kpo, ghê pini dê pwopwo nmyi p:uu a dpodo mo. Kópuni ala ngwo a dpodo té, nmyi p:uu a dpodo té, mu dini ghi ngê u kópu dé nmyi p:uu amyidnyi dpodo. **23** Myenté Yesu Kédisu p:uu nmyo dpodo té, nmyo u yoo, Yesu Kédisu Chóó Lémi p:uu a dpodo, chóó Tp:oo.

---

* **3:19:** Njópi 5:13

* **3:20:** Psalm 94:11

4

Yesu Kédisu u dyépi yoo

¹ Apolosa u k:ii ala kópu nyi p:uu dmyinê tpapê, apii, Yesu Kédisu p:uu a dpodo mo, Chóó Lémi u tumu kópu dyuu y:oo a y:eńey:eńe ngmê. ² Dpodo pyu ngê kn:aa yéli yi dnye dmi d:uudpî ny:oo, u lémi mu ngmidi u dnye vyilo yichoo nyémî. ³ Yi kópu u l:êê dîy:o kópuni a p:uu anmyi vyi t:oo, a ka têdê kópu dé. Kópuni kn:aa pini ngê a p:uu dpî vyi, a ka mye têdê kópu. A chóó a dpodo p:uu kópu myedînî tpapê ngê. ⁴ A dpodo têdê kópu d:oongmê kn:aadi ngê, ngménê a chóó daanî vyi, Dyââpe a p:uu daa t:a. Pini n:ii ngê nmî gha dmi dpo m:uu té, yi kópu a ka yinê wa vyi. ⁵ Yi kópu u l:êê dîy:o pi u pi ghélî k:ii nangmê dyênê. Nmî Lémi dini ghi n:ii ngê wa a diyé, tumu kópuni mgidî vy:o a pyede, w:êenî wa yé té, kópuni knî yi l:êê dîy:o yoo p:uu a dpodo nyédi, amyedê pywálî té. Yi ngwo Chóó Lémi ngê u dpodo pyu yoo nténê wa chaa kalê té.

⁶ A tídê mbwó yoo, nmyi l:êê dîy:o Apolosa k:ii dyimê pywuu ngê nmye d:a pyódu nyo, mu kópu u dîy:o dêêpî kópu ngmê u nt:u kópu pêdê w:ee yó. Yi dêêpî kópu ala, Puku yedê kópu knî yi mbêmê dmyinê paa, u nt:u kópu alanté, Pi ngê pi ngmê u pi kîngî kmî, kn:aa pini u pi kîngî dyênê. ⁷ N:ii ngê chóó u pi a kmîmî ngê, ala kópu u kwo nînê tpapê, Kî pini, n:uu ngê kada pini ngê pyódu nyoo? Kópuni u l:êê dîy:o kada pini ngê nyi pyodo, Chóó Lémi ngê nga yinê a kê too, apii? Nyi kuu, ngménê Chóó Lémi ngê nga yinê a kê too. Lukwe dîy:o ñyóóchóó nye chaa kîgha ngê.

8 A tîdê mbwó yoo, lukwe dîy:o nmyinê nmye kópu yilî yintómu yi ntââ mbêmê nmye pyede. Lukwe dîy:o nmyinê nmye ndáápi ntee pini ngê nmyi pyaa dniye. Lukwe dîy:o nmyinê nmye king ntee pini ngê nmye pyede. Yinté dpîno pyede. King ngê nténê w:ii pyede, ye king ngê myepidmyi pyódu nmo. * **9** K:omo tpile nmo Chóó Lémi u dyépi yoo, ngménê na a ka Chóó Lémi ngê kuwó pini ngê mêtê pyódu nmoo. Na a ka vyîda ntee pini ngê pyódu nmoo, pi yintómu yi ngîma, enjel yoo mye yi ngîma, nmî vyee têdê dy:ââ nmoo. **10** Yesu Kédisu u l:êê dîy:o pi knî ye mbodo podo mbodo podo u yoo ngê nmî pyaa dniye, ngménê nmyinê nmye Yesu Kédisu ngê nmyi nuw:o dmi ndîi ngê dê pyódu té. Nmî chóó nmî wêdewêdê p:uu dp:ee nuw:o nyédi, ngménê nmyinê nmye nmyi wêdewêdê ndîi. Kuwa yéli y:oo nmî pi dmi a dyede tumo, lukwe dîy:o nmyi pi dmi a kmîmî tumo. **11** Dye ghi yintómu dono ngê nmo pyede. Nmo dó mudómu nyédi, nmo mbwaambwaa nyédi, nmî kpîdî dpo chaa dmi, kuwa yéli y:oo a kpakakpaka nmoo, p:aani p:aani nmo lêpî nyédi. * **12** Pi knî ye ndapî dpîno dmyinê ngê, nmî nté ndapî yi p:uu nmî chóó nmo dpodo nyédi. N:ii knî nmî p:uu a peede tpapê nyédi, yi l:êê dîy:o nmîno ngêpê nyédi. Dini ghi n:ii ngê a kpakakpaka nmoo, nmîno vyîmî ngê. * **13** N:ii knî y:oo nmî pi dmi a dyede ngópu, nmo kwunokwuno too, u yi nmo a kwo yédi, nmîmo, Yi nuw:o dmi nmî ngmêê. Dyámê mbêmê tpémi ye, yinê ye nmo nté dînê péé dono, nmî p:uu a danê nyédi, dpo, Yi tuu

---

* **4:8:** Tpyuu 3:17,21   * **4:11:** 2 Kódin 11:23-27   * **4:12:** Dpodo 18:3; Luukî 6:28

dmi a kwo.

¹⁴ Daa nmyi mywenemywene kîgha u l:êê dîy:o yi kópu d:a d:êê té, ngmênenê u ya a nga a kwo, nîmo, Nmyi nuw:o dmi nê wáti té. Mu kópu u dîy:o nmyo a tp:ee ntee yéli. ¹⁵ K:omo tpile pi yono yono y:a knî y:oo Yesu Kédisu u pi mbêmê adnyi ndiyé kîgha nmyo, ngmênenê nê mu ngmidi nmyi mî, mu kópu u dîy:o Yesu Kédisu u pi y:i a chóó nmyi nuw:o n:uu kwólu. ¹⁶ U l:êê dîy:o, u ya a nga a kwo, A p:uu dmyina a mtyîmwe ngêêpî. * ¹⁷ Yi kópu u l:êê dîy:o Timoti a kada kînê kââ, daa kêmakêma nmyimo mumu ngmê. Yi pini a tp:ee ntee pini, u nuu ghi ndêndê ngê a nôdo a tóó. Daa pi dódó pyu, nmî Lémi p:uu nipi nye dpodo mo. Yesu Kédisu u yoo yi l:êê ghi dmi nmye amî vyîlî té, kópuni dyuu Yesu u yoo knî ye p:aani p:aani nîmo tpapê too, nmye amyimî vyîlî té. *

¹⁸ Nmyi vy:o pi knî ngmê dê mbodo ndîî mbodo ndîî mbê dmi, apu, Nê ngê mèdaamî m:uu nmo. ¹⁹ Ngmênenê nmî Lémi ngê a maa daawa a nkoko knomomê, ye lîmîlîmî ngê anmy:uu m:uu nê. Mbodo ndîî mbodo ndîî u yoo yi ngwo an:uu m:uu té, nê, Mumdoo Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê a dpodo té, ó yi chóó yi kópu dyuu ye tpapê tumo. ²⁰ Chóó Lémi kóó k:oo yoo daa kópu dyuu mbêmê dpî ghê dmi, ngmênenê chóó u wêdêwêdê mbêmê dpî ghê dmi. * ²¹ A tp:ee yoo, nmyi nuw:o dmi angênté? Dpodombiy:e nmye wan:uu mbwólu, ó nmyi kópu dmi a kada am:ii l:âmo t:oo, ye mb:aamb:aa ngê u ngwo nmye p:aa t:aa.

---

* **4:16:** Pilipay 3:17   * **4:17:** Pilipay 2:22   * **4:20:** 1 Kódin 2:4

5

Yesu u yoo vy:o pini ngmê ngê Yesu u pi kîngî dyêné

Mátiyu 18:15-17

¹ A tp:ee yoo, kópu nmyi p:uu mukîdî ny:oo. Nmyi vy:o pini ngmê ngê pyââ ti u kópu ndîî ngmê d:uu ngê. Yintoo kópu mgîdî u yoo knî y:oo doongmê d:uu ngópu. Lukwe dîy:o Yesu u yoo vy:o pini ngmê ngê yi kópu d:uu ngê. Lukwe dîy:o u mî u kpâm kuwó pyââni t:âmo ngê. Apuu! ² Lukwe dîy:o u kwo dpîp:e kwódu ngópu. Lukwe dîy:o nmyinê mbodo ndîî mbodo ndîî té. U mywene nmye wo ghê wo, nmyi yoo kuwa w:ee kaa ngópu. ³ K:omo tpile nmyi vy:o dêñînê kwo, ngménê a nuw:o nmyi vy:o yiwané kwo. A nuw:o k:oo yi pini wunê kîdî kóté kwolo. ⁴ Nipi dpo wó yó, a nuw:o nmyi vy:o adîn:aa kwo, nmî Lémi Yesu u wêdêwêdê mbêmé yi pini kuwa anmî kââ. * ⁵ Setan kóo k:oo anmî kââ, yi pini too pee yinê paa dyêné ngê, mu kópu u dîy:o nmî Lémi wéni n:ii ngê wa a diyé, yi pini u ghê dmi mêtaa ngee ngê.

⁶ Lukwe dîy:o nmyinê mbodo ndîî mbodo ndîî té. Nmyi lama ka tóó, yis knî tp:oo daa ndîî anyinê ngî, kpo ndîî u ménê anyi yé, anyi pwiyé, kpo yintómu dpî mbwó. Dononi nmyi ménê a tóó, mye yinté, wa k:aa. ⁷ Yi dono a ngî tóó, dny:ii dy:ee tóó, yed:oo mb:aamb:aa ngê u ngwo anmyi pyaa dmi. Yesu ngê kamî ngê ntee a pyódu nmyoo, yinté am:ii pyaa dmi. Nmyi lama ka tóó, nmo Nju tpémi, Tp:ee Kaa W:êew:êê u Naa u dye ghi ngê, nmî ngomo knî yi k:oo yis daa ya yédi, nmo kéké ngê, mbidédi pywápê

---

* ^{5:4:} 1 Tim 1:20

ngmê wop nmo pîpî ngê. Nmî kn:ââ knî y:oo sipi tp:oo ntee a vya tumo, Chóó Lémi ngê yi tp:ee mâtâ kaa a w:êê too, daa vya too, Yesu Kédisu yinté mye pwene, ndê ka w:êê nmoo. * ⁸ Yesu u yoo vy:o nmyi k:ii nipi nmo wee, yis ntee dono nmî mânê kîngmê ya, pi dódó nmî mânê kîngê ya, dyââpe nmî p:uu myekîngmê ya. *

⁹ Pweepwee pee n:ii mwiyé nmye nê dy:ââ ngê, munmyenê, Pyââ ti pyu yoo yi k:ii yakmaapî ngê kêê nangê t:oo. ¹⁰ Daa kuwa yéli yi p:uu nmye noo a danêmbum, yélini a pyââ ti nyédi, a ñuknweñuknwe nyédi, a kpaa nyédi, yélini kn:aa yâpwo knî ye a ngêpê nyédi. Yinté yéli p:aa yintómu a pyede. Doo u ntââ daanmyinê kuwo t:oo. ¹¹ Daa kuwa yéli yi p:uu noo a danêmbum, ngmânê Yesu u yoo vy:o yéli yi p:uu noo a danêmbum. Nmyi vy:o pini ngmê ngê yinté kópu ngmadî d:uud:uu, adî pyââ ti, adî ñuknweñuknwe, kn:aa yâpwo knî ye adî ngêpê, yoo yi pi dmi adî dyede dé, nté ndapî yi mb:aami ngê adî ya ó ndee pyu ndîi ngê adî ya, yinté pini u k:ii yakmaapî ngê kêê nangê t:oo. *

¹²⁻¹³ Doo u ntââ kuwa yéli daanmo kék té, Chóó Lémi ngê yinê wa kóté kalê té. Ngmânê yinté dono nmyi vy:o n:ii ngê choo d:uud:uu, dmyinê kóté kîgha, nmyi yoo kuwa dmyinê kapî. Yinté kópu puku yedê mye tóó,

Pi dono nmyi yoo kuwa dmyinê kapî.

6

Numo kóté kîgha u danêmbum

---

* **5:7:** Ex 12:21; Njon 1:29; 1 Pita 1:19   * **5:8:** Ex 12:15   * **5:11:**
2 Tes 3:6; Taitas 3:10; 2 Njon 1:10-11

¹ Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o pini miyó dnyinté a ya nódó, lukwe dîy:o kóté y:enê pyu ka dpî lee knî, kuwa. Lukwe dîy:o mywene y:e d:uudpî ghê. Yinté kópu nmyi chóó p:ee dmyinê l:âmol:âmo dé. ² Angênté, nmyi lama daa tóó Chóó Lémi u yoo knî y:oo dyámê mbêmê tpémi yintómu y:oo wa kóté kalê t:oo. Mumdoo dp:ee ntââ dé, yinté kópu têdê nmyi chóó daanmyi l:âmol:âmo? ³ Lukwe, nmyi lama myedaa tóó, mu dini ghi ngê enjel yoo amy:oon:aa chámê té. Lukwe dîy:o nmyi chóó nmyi kópu dyuu daanmyi l:âmol:âmo dé. ⁴ Dini ghi n:ii ngê yinté kópu nmyi vy:o dpî pyódu, lukwe dîy:o kóté y:enê pyu knî ye kuwa nmye lêpî nyédi. ⁵ Mywene nmye choo kwo. Mumdoo nuw:o pyu nmyi vy:o daangma a kwo, pini n:ii u ntââ yinté kópu dpî l:âmo? ⁶ Lukwe dîy:o pi ngmê ngê u mbwó kóté têdê dpî ñuw:o, kuwa pini ngê dp:uu kóté kalê dê.

⁷ Ndêndê ngê nmye kn:aadikn:aadi ngópu. Lukwe dîy:o nmye numo kóté kîgha nyédi. Lukwe dîy:o yi kópu knî dênmeyinê vyîmî tumo. Nmyi mbwó ngmê adî mtîkó knomomê, nangê kóté kwolo, dmyina a vyîmî. * ⁸ Lukwe dîy:o numo p:uu nmye dono nyédi. Lukwe dîy:o nmyi chóó nmyi tîdê mbwó yoo yi tpile nmye t:âmot:âmo tumo. ⁹ Mumdoo nmyi lama daa tóó, pi dono yoo Chóó Lémi kóó k:oo daamî ghê dmi. Pi knî y:oo kîngê dóó nmyo. Yélini a pyââ ti nyédi, kn:aa yâpwo knî ye a ngêpê nyédi, pi u kuwó a pyuwópyuwó nyédi, ó a numo kpêêpî nyédi, yinté pini Chóó Lémi kóó k:oo daangmamî ghê. * ¹⁰ Kpáápi yoo, ñuknwe

---

* **6:7:** Mát 5:39-40; 1 Tes 5:15   * **6:9:** Epeso 5:5; Tpyuu 22:15

yoo, ndee pyu ndîî yoo, pi u pi dyede pyu yoo, ó nté ndapî yi mb:aami yoo, yinté pini Chóó Lémi kóó k:oo myedaangmamî ghê. ¹¹ Knî ngmê yinté kînmyee a ya, ngménê nmî Lémi Yesu Kédisu ngê nmyi dono kî chedê too, nmî Mî u Ghê Dmi ngê nmyi nuw:o dmi ngmópu, Chóó Lémi ka yoo mb:aa ngê pyódu nmyoo. *

Pyââ ti mââ ti p:uu kópu

¹² Nmî Lémi Yesu ngê daa dêêpî kópu dyuu mbêmê kamî ngê pyódu nmoo. U l:êê dîy:o kópu yilî yi kwódu yé kópu daangma a tóó, ngménê kópu yilî knî y:oo yoo dpî dyênê t:oo. Yi kópu knî namê d:uud:uu dé. Nyââ, kópu yilî yi kwódu yé kópu daangma a tóó, ngménê kópu ngmê nmyi kada kîngê ghê. Yesu Kédisu nmyi kada vyîlo yichoo kwo. ¹³ Nté nmî ñuknî yi ménê dpî lê, yi l:êê dîy:o a tóó, nté u l:êê dîy:o nmî ñuknî a pyede, ngménê mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê miyó dê wa dyênê dê. Pyââ ti mââ ti daa yinté kópu dê. Nmî Lémi ngê daa pyââ ti mââ ti yi l:êê dîy:o a l:âmo nmoo, chóó u l:êê dîy:o a l:âmo nmoo, nmî l:êê dîy:o mye pwene. *

¹⁴ Chóó Lémi ngê nmî Lémi kpêénî mêdê pyidu ngê, u wêdêwêdê mbêmê yinté amyedê pyidu nmo. *

¹⁵ Mumdoor nmyi lama daa tóó, nmyo Yesu Kédisu kóó kpálî dé. Lukwe, pi ngmê ngê Yesu u mbyuu pee ngmê téli pyââ u k:ii ngmidi ngê wa pyódu? Apuu! Doo u ntââ. * ¹⁶ Mumdoor nmyi lama daa tóó, n:ii téli pyââ ka dpî lê, u k:ii ngmidi ngê dpî pyaa knî. Yi kópu puku yedê mye tóó. *

---

* **6:11:** Taitas 3:3-7   * **6:13:** 1 Tes 4:3-5   * **6:14:** Lóma 8:11; 2 Kódin 4:14   * **6:15:** Lóma 12:5; 1 Kódin 12:27   * **6:16:** Gen 2:24

17 N:ii nmî Lémi k:ii ngmidi ngê dpî pyaa knî, yi nuw:o dê ngmidi ngê dpî pyaa knî.

18 Pyââ ti mââ ti vy:o a pwii dmyeno. Kn:aa dono ngmanyi d:uu, ye kn:aa pini ngmanyi dyênê, ngmânê wanmyi pyââ ti, ye nmyi chóóchóó wanmyi dyênê t:oo. **19** Nmyi nt:u dmi daa nmyi chóó a pyede, ngmânê Chóó Lémi u Ghê Dmi yi mânê a kwo. Ghéni Dmi n:ii Chóó Lémi ngê nmye a kpo, nmyo u yâpwo ghi. * **20** Nmyi nt:u dmi daa nmyi chóó nmyi tpile dé, Chóó Lémi ngê kópu ndîi ngmê d:uu ngê, u ngwo pwila nmyoo. Yi kópu u l:êê dîy:o nmyi nt:u dmi mb:aamb:aa ngê dmyinê dpodo kîgha dé, Chóó Lémi u pi ndîi ngê u ngwo paa pyaa we. *

7

Yééyéé u danêmbum

1 A tîdê mbwó yoo, pweepwee pee yedê póó n:ii a ka nmyinê dy:ââ ngópu, yi kópu knî yi p:uu nmye nînê d:êê. Yééyéé p:uu mwiyé nmye nînê d:êê. N:ii ngê u yi adî kwo, Nmî Lémi p:uu ntênê nî dpodo, u l:êê dîy:o daawa yéé, yi pini ngê kópu mb:aa dpî d:uu, **2** ngmânê yi pini pyââ ti ngê kîngê dyênê. Yi kópu u l:êê dîy:o pi yintómu dny:oo yééyéé.

3 Cha cha yi kópu ala. Pyââ u moo ka d:uudpî nganê mb:anê, mââ u kpâm ka myed:uudpî nganê mb:anê. **4** Pyââ p:uu tpile yilî daa chóó u tpile yilî, u moo u tpile yilî. Myenté, mââ p:uu tpile yilî daa chóó u tpile yilî, u kpâm u tpile yilî. **5** Numo p:uu wuwu nangê kwódu. Ngmânê, pi cha y:oo u yi y:e

---

* **6:19:** 1 Kódin 3:16   * **6:20:** 1 Pita 1:18-19

adî kwo, Dpodombiy:e ny:oo ngêpê, wo knî ngmê yi k:oo, ye wuwu yi chóó noko dny:oo kwódukwódu, dpodombiy:e u ngwo dny:oo ngêpê. Yi ngêpê u wo knî dny:oon:aa lêpî, ye yi kwódu yé kópu machedê ngê u ngwo choo pyodopyodo. Setan u wépi pwapî nmyi lama dnyinté a tóó. Kímê dódó nmyo, pi ngê kn:aa pyópu p:uu kêê kîngmê yé.

⁶ Kópuni nmye d:a d:êê, nmyenê, Pi yintómu dny:oo yéyééé, daa dêêpî kópu nmye yed:a d:êê. Yi kópu u nt:u ala, n:ii ngê u yi adî kwo, Pyââ ngménî nya, yini choo yéyééé. ⁷ Ngménê nê nê, a nuw:o alanté, u ya a nga a kwo, Kwodo mgêmî yintómu nê ntee yéli ngê dny:oo ya, kîdnyingê yéyééé. Ngménê daa pi yintómu u ntââ ngê a pyede. Chóó Lémi ngê woni yoo yéyééé u ntââ mbêmê dpo pyódu té, woni yoo yi mo ya u ntââ mbêmê dpo pyódu té.

⁸ Kwodo mgêmî yoo, kuhnwe yoo, ala kópu nmye nînê tpapê. Ntee n:aa tóó, yinté myedmyinê ya.

⁹ Ngménê nmyi mo ya doo u ntââ ngê nmye wa pyaa knomomê, ye dmyinê yéyééé. Pyââ ti mââ ti yi l:êê dîy:o kîdnyingê ghiighii mbê dmi. *

¹⁰ Cha cha yoo yi dêêpî kópu m:uu ala, daa a chóó a dêêpî kópu, ngménê nmî Lémi u dêêpî kópu. Pyââ ngê u moo kîngî kpípî. ¹¹ Wa kpípî knomomê, ye kn:aa pini ngê kêê p:uu kîngê yé. Yi pyópu u moo ka mèdaawa diyé knomomê, ye u mo choo ya. Myenté, mââ ngê u kpâm kîngê kpípî.

¹² Cha cha n:ii Yesu u yoo vy:o mu ngmidi ghê wo, woni daa ghê wo, yi yéli yi p:uu nînê danê. (A chóó a dêêpî kópu yinînê tpapê, daa nmî Lémi u dêêpî kópu.) Yesu u yoo vy:o pini n:ii ghê wo,

---

* ^{7:9:} 1 Tim 5:14

ngménê u kpâm daa ghê wo, yi pyópu ngê u yi u ngwo adî kwo, Kwodonkwodo ny:oo ya, ye yi pini ngê u kpâm kîngê kpîpî. ¹³ Myenté, pyópuni Yesu u yoo vy:o ghê wo, ngménê u moo daa ghê wo, yi pini ngê u yi u ngwo adî kwo, Kwodonkwodo ny:oo ya, ye yi pyópu ngê u moo kîngê kpîpî. ¹⁴ K:omo tpile yi pini Yesu ka daa kôlîmî yédi, ngménê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê dpî pyódu, mu kópu u dîy:o u kpâm k:ii ngmidi ngê a ya nódó, u kpâm Yesu ka a kôlîmî yédi. Myenté, k:omo tpile nmî mbwó ngmê u kpâm Yesu ka daa kôlîmî yédi, ngménê Chóó Lémi ka pyââ mb:aa ngê dpî pyódu, mu kópu u dîy:o u moo k:ii ngmidi ngê a ya nódó, u moo Yesu ka a kôlîmî yédi. Wo daa yinté, ye nmyi tp:ee dmââdîma Chóó Lémi ka tupwótupwó ngê pê pyede, u nuu u yoo ngê daapîdnye kwo. ¹⁵ Ngménê pini n:ii Yesu ka daa kôlîmî yédi u yi u ngwo adî kwo, U kpâm nê kuwo, ye dpî lee we, nmî tîdê u yéyéé machedê ngê u ngwo wa pyódu. Myenté, pyópuni Yesu ka daa kôlîmî yédi u yi u ngwo adî kwo, U moo nê kuwo, ye dpî lee we, nmî mbwó u yéyéé machedê ngê u ngwo wa pyódu. Yini dpî lee we, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ngê daa dnyepéli u l:êê dîy:o a ngmidi nmyoo, u yi u ngwo a kwo, A yoo noko mb:aamb:aa ngê dny:oo ya. * ¹⁶ Nmî tîdê, mumdooyi u ntââ, m  oo u nuw:o anyi ngm  ê, nmî Lémi k  o k:oo anyi k  â? Nmî mbw  , mumdooyi u ntââ, ngm  m u nuw:o anyi ngm  ê, nmî Lémi k  o k:oo anyi k  â? *

Daa ya ngm  êpî u dan  mbum

---

* **7:15:** Lóma 12:18   * **7:16:** 1 Pita 3:1-2

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Yesu u yoo vy:o mwo a kaa nmyoo, yi ngwo ntee nmyee a ya, yinté myedmyinê ya, dpodoni nedê nmî Lémi ngê a kaa nmyoo, y:i dmyinê dpodo. P:aani p:aani Yesu u yoo knî ye yi dêêpî kópu dyuu yinté ye myinîn:aa tpapê too. ¹⁸ Nju pi n:ii Chóó Lémi ngê, Yesu u yoo vy:o dpî kââ, yi pini ngê kîngî vyi, U ya a nga daa kwo, Chóó Lémi u l:ii a p:uu choo ya. N:ii daa Nju pi, Chóó Lémi ngê Yesu u yoo vy:o dpî kââ, yi pini Nju pi ngê chóó kîngê pyódu, pi ngê Chóó Lémi u l:ii yi pini p:uu kîngî t:oo. ¹⁹ Ala ngwo Chóó Lémi u l:ii t:emî têdê kópu ngê dê pyódu, u dêêpî kópu dyuu chââchââ yi ndîi kópu. * ²⁰ Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Yesu u yoo vy:o mwo a kaa nmyoo, yi ngwo ntee nmyee a ya, yinté myedmyinê ya. ²¹ A mbwó. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Yesu u yoo vy:o kaa nyoo, yi ngwo pi ngmê ngê wop doo a dpodo kîgha ngi, ye p:uu chi dpodo, u nuw:onuw:o ngê kêê kîdangê t:oo. Ngménê n:ii ngê wop a dpodo kîgha ngi, u yi u ngwo adî kwo, Nyi nî pw:ii, ye u kwo nangê nganê mb:anê, choo pw:iipw:ii ngi, ñyóó l:êê diy:o anyin:aa dpodo. ²² Pini n:ii pi ngmê ngê wop a dpodo kîgha ngê, dini ghi n:ii ngê nmî Lémi ngê dpo ngmidi, u nuw:o nmî Lémi p:uu dpî ghê. Myenté, ndapî p:uu dpodo pyu n:ii nmî Lémi ngê dpo ngmidi, nmî Lémi p:uu dpodo pyu ngê dpî pyódu, Yesu Kédisu p:uu wop a dpodo yédi. * ²³ Chóó Lémi ngê kópu ndîi ngmê d:uu ngê, u ngwo pwila nmyoo, yi kópu u l:êê diy:o pi knî yi nuw:o u pono kîdmyemê vyápê. ²⁴ A tîdê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê mwo a ngmidi nmyoo,

---

* ^{7:19:} Lóma 2:25; Nkal 5:6   * ^{7:22:} Epeso 6:6; 1 Pita 2:16

u k:ii nmyinê kââdî ngópu, yi ngwo ntee nmyee a ya, yinté myedmyinê ya.

Kwodo mgêmî yoo yi kópu

²⁵ Kwodo mgêmî yoo yi p:uu kópu u nkwo nmye ngmênînê tpapê. Daa nmî Lémi u dêêpî kópu nmye yinînê tpapê, ngmênê yi kópu p:uu a chóo a kópu nmye ngmênînê tpapê. Doo u ntââ daanî dôó nmyo, mu kópu u dîy:o nmî Lémi ngê a nuw:o u ntââ ngê a pyôdu ngê.

²⁶ Ala dini ghi ngê dye ghi dono vy:o nmo pyede, u l:êê dîy:o pi ngê u ya kîngê ngmêê. ²⁷ N:ii u kpâm a tóó, kîngê kéké. N:ii u kpâm daa tóó, ghêlî k:ii kîngê yéé. ²⁸ Ngmênê pini n:ii dpî yéé, daa dono kópu yu d:uu, myenté pyópuni dpî yéé, mye daa dono kópu yu d:uu. Ngmênê u ya a nga daa kwo, Ala dye ghi dono vy:o dono a pyw:ee yó.

²⁹ A tîdê mbwó yoo, nmî Lémi ngê dini ghi n:ii yó, daa kêmakêma a dyimêdyimê. Yi kópu u l:êê dîy:o nmî nuw:o dmi dyámê u kópu knî yi p:uu kîngmê kwo. Yéé u nuw:o u kpâm p:uu kîngmê kwo, nmî Lémi p:uu choo kwo. ³⁰ N:ii u pi u l:êê dîy:o a mbê, u nuw:o modo dyé ngê, nmî Lémi p:uu dpî kaa ngê. N:ii knî y:oo w:aa da pyw:ee ngmê, yi kópu mu ngmidi p:uu yi nuw:o dmi kîngê kwo, nmî Lémi p:uu dny:oo nuw:o. N:ii knî y:oo yi tpile dpî pwila t:oo, yi tpile knî yi p:uu yi nuw:o dmi kîngê kwo, nmî Lémi p:uu dny:oo nuw:o. ³¹ Dyámê u kópu knî yi p:uu nmî nuw:o dmi kîngê kwo, nmî Lémi p:uu dny:oo kwo, mu kópu u dîy:o yi kópu yili yintómu daa dye ghi daadîî adnyi ya, nmî Lémi ngê wa ngmêê té.*

---

* **7:31:** 1 Njon 2:17

³² U ya a nga daa kwo, Nmyi nuw:onuw:o u kópu dyuu ndii kópu ngê nmye pyaa dniye. Pi mgêmî u nuw:o ngmidi ngê a ya yédi, nmî Lémi p:uu a dpodo yédi, u nuw:o nmî Lémi p:uu a kwo yédi, ³³ u yi u ngwo a kwo yédi, U nuu u kópu nî d:uud:uu dé. Ngménê yéé u nuw:o miyó ngê a ya yédi. Nmî Lémi p:uu a nuw:o yédi, ngménê dyámê u kópu knî yi p:uu mye nuw:o yédi, u yi u ngwo a kwo yédi, U kpâm u nuu u kópu yinî d:uud:uu dé. ³⁴ Kwodo mye yinté, nmî Lémi p:uu a dpodo yédi, u yi u ngwo daa kwo yédi, U nuw:o kn:aa lee we, u yi u ngwo myedaa kwo yédi, U nt:u kn:aa pini ka nî y:oo. Ngménê yepe dyámê u kópu knî yi p:uu a nuw:o yédi, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo a kwo yédi, U moo u nuu u kópu yinî d:uud:uu dé.

³⁵ Yi kópu nmye d:a vyi té, mu kópu u dîy:o u ya a nga a kwo, Mb:aamb:aa ngê pêdmyinê ya. Yééyéé nmye dînî kwódukwódu, ngménê u ya a nga a kwo, Nmyi nuw:o dmi nmî Lémi mu ngmidi p:uu dny:oo kwo, kn:aa kîdnyingê kwo, mb:aamb:aa ngê p:uu dmyinê dpodo.

³⁶ Pini n:ii u yémî p:uu a kwo, ghêlî k:ii daawa yéé knomomê, nmî Lémi p:uu dpodomby:e adîn:aa dpodo, ye yi pini ngê maa mb:aa ye kîgha ngê. Ngménê u kuwó dini ghi ngê u nuw:o u kwo ayiménê diyé, awo, A yémî p:uu pyââwe ngê a pyodopyodo, nanê wa nya, u yi u ngwo adî kwo, Nî nya, ye dpî nya ngê, daa kópu dono ayi d:uu. ³⁷ Ngménê yi pini ngê chóó wa vyi, Daanî yéé, a mo anî ya, pwopwo u dî, ye yinté choo ya. U lama adî ya, A nuw:o ngê daawa dóó nê. Yi pini u mo choo ya, kîngê yéé. ³⁸ A tîdê mbwó yoo, n:ii ngê u

yémî p:uu dpî nya, kópu mb:aa yu d:uu, n:ii u mo a ya yédi, kópu mb:aa mye d:uud:uu ngê, k:uuchêm u kópu ye d:uud:uu ngê.

Yepé yoo yi kópu

³⁹ Yepeni u moo a tóó, kn:aa pini p:uu kîngê nuw:o, ngménê u moo wa pw:oo knomomê, ye u ntââ amê yéé. Pyópuni Yesu u yoo vy:o a kwo, kuwa pini ngê kîngî nya. * ⁴⁰ Ngménê yi pyópu daawa yéé knomomê, ye mb:aamb:aa ngê adî ya. K:omo tpile nmyi kada pini woni yoo yi nuw:o dmi daa yinté dé, ngménê Chóó Lémi u Ghê Dmi a ménê mye tóó, u l:êê dîy:o yi kópu nmye d:a vyi.

8

Tpile tp:oo n:ii k:omo yâpwo ka a yémîngópu, u pîpî p:uu danêmbum

¹ A tîdê mbwó yoo, pweepwee pee yedê póó n:ii a ka nmyinê dy:ââ ngópu, myomoni kópu p:uu nmye nînê d:êê, tpile tp:oo n:ii k:omo yâpwo ka a yémî ngópu, u pîpî p:uu. Nmî lama ka tóó, K:omo yâpwo daa ndêndê ngê yâpwo njini, u l:êê dîy:o nmî vy:o pi ngmê knî y:oo yinté tpile tp:oo mbyuu ka a pîpî tumo, yinê ye u kópu daa tóó. Ngménê pi woni knî ye kwódu ye u kópu, yi tpile tp:oo mbyuu d:uudpî ma ngmê. A tîdê mbwó yoo, n:ii yoo yi lama yinté a tóó, apu, K:omo yâpwo daa yâpwo njini, yi yéli daadnya a mbodo ndîî mbodo ndîî, wo yéli yi pi dmi daadnya a dyede. Nmyi nuu ghi dmi numo nôdo dny:oo ya, nmyi mbwó yoo yi pi dmi namê dyede. N:ii nôdo u tîdê mbwó yoo yi nuu ghi dmi a

---

* **7:39:** Lóma 7:2-3; 2 Kódin 6:14

pyede, yi gha dmi a wêdêwêdê kîgha too. ² Pini n:ii ngmênê u kwo kópu yilî yintómu u lama a pyede, yi pini dnyinté a nuw:o yédi, ³ ngmênê n:ii nôdo Chóó Lémi u nuu ghi a tóó, Chóó Lémi u lama pini, kóó kuwa daamî kââ. *

⁴ Dini ghi n:ii ngê kuwa pini ngmê ngê tpile tp:oo dpî vy:a, k:omo yâpwo u pi u ngwo dpî vyi, u ntââ yi tpile tp:oo mbyuu anmî ma, mu kópu u dîy:o nmî lama ka tóó k:omo yâpwo daa yâpwo ndêndê, Chóó Lémi mu ngmidi yi yâpwo ndêndê. ⁵⁻⁶ K:omo tpile pi knî y:oo yâpwo yilî a chââchââ tumo, ngmênê nmînê nmo yâpwo mu ngmidi ndêndê, Chóó Lémi. Yi pini nmî Mî, tpile yilî yintómu yinê l:âmo too, u l:êê dîy:o nmo pyede. K:omo tpile yoo yi lémi yilî, a chââchââ tumo, ngmênê nmî Lémi ndêndê mu ngmidi, Yesu Kédisu, pini n:ii Chóó Lémi k:ii dyámê pê l:âmo ngópu, ghê kamî nmo yinê myedê kpo. *

⁷ Ngmênê pi woni knî yi lama yi kópu dnyinté a tóó. Yesu u yoo vy:o ghêlî k:ii daa ghê dniye, m:ââ yilî yi k:oo k:omo yâpwo knî ye dnyimo a ngêpê, k:omo yâpwo knî yi l:êê dîy:o tpile tp:oo kpêê ngê dnyimo a yiyé dé, mbyuu dnyimo a pîpî dé. Ngmênê ala ngwo yinté ntini daa pîpî tumo. Yinê ye k:omo yâpwo u pi p:uu a t:a, apu, Chóó Lémi ka tupwótupwó ngê angmanmî pyódu. ⁸ Daa nté u l:êê dîy:o Chóó Lémi ka yoo mb:aa ngê anmî pyaa dmi. N:ii ngê yi ntini dpî kpîpî, Chóó Lémi ka dono ngê d:uudpî pyódu. Myenté, n:ii ngê yi ntini dpî ma, yi kópu mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê d:uudpî pyódu. ⁹ A mbwó, lama ka tóó, k:omo yâpwo dé daa yâpwo ndêndê dé, u l:êê dîy:o yinté ntini nye pîpî

---

* **8:3:** Njon 14:23   * **8:5-6:** Epeso 4:6; Njon 1:3

too. Nga u ntââ, ngmêne ñidê mbwó yoo yi p:uu chi nuw:o. Pini n:ii u lama yi kópu dnyinté a tóó, nangê lvêêdî. * ¹⁰ K:omo yâpwo u ngomo k:oo kmaapî têdê nangmê nî. Yinté pini ngê y:i wa m:uu ngi, yi ntini pee my:oowa ma, ngmêne u kwo dono kópu ayi d:uu, chôochóó nmî Lémi u yoo kuwa wa ghê. ¹¹ Kópuni lama a tóó u l:êê dîy:o lukwe dîy:o mwó anyinê lvêêdî. Yi pini u l:êê dîy:o nmî Lémi Yesu Kédisu pwene. ¹² Lukwe dîy:o nmî Lémi Yesu Kédisu p:uu anyi dono, pini n:ii u l:êê dîy:o pwene anyinê lvêêdî, mwó yoo yi p:uu am:ii dono, yi nuw:o dmi anyi dyênenê. ¹³ Nê nê a nuw:o alanté. Ntini n:ii ngê a mbwó wa a lvêêdî, yi ntini mèdaanî ma, u dî pwopwo. U ya a nga daa kwo, A mbwó a l:êê dîy:o ngma a lvêêdî we. *

9

Kópuni dyuu yi wépi dmi Póól ngê puwâ

¹ A tîdê mbwó yoo, u ya a nga daa kwo, A l:êê dîy:o pi ngma a lvêêdî we. Dyimê pywuu nmye ngmênenê kuwo. K:omo tpile u ntââ ndapî nmye p:aa dmy:ee ngê, ngmêne nmye dîp:ê dmy:ee ngê. K:omo tpile kópu yilî yi kwódu ye kópu daangma a tóó, ngmêne woni knî yi wépi dmi a chôó nî puwâ. K:omo tpile nmî Lémi Yesu a chôó a ngwolo dê y:oo nî módu, u dyépi ngê u ngwo a pyódu noo, ngmêne tpile nmye dînî dmyinê ngê. K:omo tpile nmî Lémi u yoo vy:o a chôó nî kaa nmyoo, ngmêne tpile nmye dînî dmyinê ngê. * ² K:omo tpile pi woni knî ye yinê ye d:aa Yesu u dyépi ngmê, ngmêne

---

* ^{8:9:} Lóma 14:13-15   * ^{8:13:} Lóma 14:21   * ^{9:1:} Dpodo 26:16

nmyinê nmye nê u dyépi ngmê, mu kópu u dîy:o u yoo vy:o a chóó nî kaa nmyoo. * ³ Yi kópu pi knî ye n:aa tpapê ngê, yélini y:oo a pi a dyede ngópu.

⁴ A tîdê mbwó yoo, yélini yi l:êê dîy:o n:aa dpodo yédi, mumdoo doo u ntââ nté mbwaa ye daanî dmyinê dê? U ntââ, ngménê ye dînî dmyinê doo, a chóó a kêê dê y:oo n:aa dpodo yédi, ndapî u ngwo n:aa kménêkménê ngê. ⁵ A kpâm wo tóó, u ntââ p:aa y:eńey:eńe, yoo nye pídnya a vyuwo. Dyépi woni yoo, Pita u k:ii, nmî Lémi u mbwó yoo mye yi k:ii, yi kpâm yoo a y:eńey:eńe tumo, yoo yi ntépînâ knî yi k:oo a kmaapî nyédi. ⁶ Mbanapas k:ii nyo miyó njini nyi chóó nyi kêê dê y:oo nye dpodo nódó, nyi ndapî u ngwo nye kménêkménê ngê, ndapî nmye dényipu dmyinê. ⁷ Mumdoo lede knî y:oo yi kaa taa kpídî yi chóó yi ndapî ngê dpî pwila t:oo? Kêle, yi kada pini ngê yinê dpî pwila té, ye dpî y:ee té. Mumdoo n:ii ngê yâpwo têdê dpî yé, nté y:i d:uudpî ma? Kêle, y:i a kmaapî yédi. Mumdoo n:ii u sipi w:uu a kwo yédi, módó ye a vyuwo yédi? Mye yinté, yélini yi vy:o n:aa dpodo yédi, u ntââ yi ntépînâ knî yi k:oo anî kmaapî, ndapî ye amy:aa dmyinê. ⁸ Daa a mo dî vyi, ngménê yinté kópu puku yedê mye tóó.

⁹ Mósisi ngê ala dêêpî kópu a d:êê ngê,

N:ii ngê u pudumakó choo dpodo kîgha,
komo kîngê kudu.

Choo dpodo, choo kmaapî.

Mumdoo Chóó Lémi pudumakó knî yi p:uu doo a danê? * ¹⁰ Mumdoo daa nmî p:uu doo a danê? Ndêndê ngê nmî p:uu doo a d:êê. Yélini wunê n:êê nyédi, yélini wumê nté mgîpî nyédi, daa módó a

* **9:2:** 2 Kódin 3:2-3   * **9:9:** Deut 25:4; 1 Tim 5:18

dpodo nyédi. Yi lama a tóó, Kwéli nmo dpodo té, dîyo y:i anmî kmaapî. ¹¹ Nmyo a yâpwo têdê kamî, nté woo n:uu kaa too, mumdoo doo u ntââ nt:u daangmanî ma? * ¹² N:ii knî y:oo wunê ndiyé kîgha nmyoo, nmyi ntépînâ knî yi k:oo a kmaapî nyédi, mumdoo doo u ntââ yinté kópu a nga daanmyi d:uu ngmê? Ngménê a chóó tpile nmye dîp:êngmê dmy:ee ngê. Kópu yilî yintómu noo a vyîmî dé, mu kópu u dîy:o u ya a nga dêpwo kwo pi ngménê lvêédî. U ya a nga myedêpwo kwo, Pi ngmê ngê Yesu Kédisu u kópu mb:aa u wépi pwaa ngê.

¹³ Nmyi lama ka tóó, kpêê yiyé pyu knî y:oo yi nté yi dpodo têdê a kménêkménê ngópu. * ¹⁴ Myenté, nmî Lémi ngê apê, N:ii knî y:oo a kópu mb:aa pi knî ye adnyin:aa tpapê, yi nté y:i dny:oon:aa kménêkménê. * ¹⁵ Ngménê tpile nmye dîp:êngmê dmy:ee ngê, ala pweepwee pee yedê ala ngwo nmye myedînî dmyinê. K:omo tpile dómudómu têdê amy:aa pw:onu, ngménê pi knî ye nté ndapî daanî dmy:ee dê. Pi knî ye n:aa tpapê ngê, yenîmo, A chóó a ndapî a kêê dê y:oo n:aa kménêkménê ngê. Yi kópu k:omodanê kópu ngê ye kîngî pyódu, u l:êê dîy:o ndapî ye dînî dmyinê ngê. ¹⁶ Yi kópu u dîy:o a gha mb:aamb:aa ngê dîpî pyódu, nmî Lémi u kópu dyuu pi knî ye módó n:aa tpapê ngê. Doo u ntââ nmî Lémi u wépi daanê puwâ. Yi dpodo nédê a kaa noo. Yi dpodo daanî dódó knomomê, ye nmî Lémi ngê dnyinté daawa kpada nê. ¹⁷ A chóó a nuw:o ngê wonî dpodo, ye a pywuu pênînê ngêépî, ngménê nmî Lémi ngê módó a dpodo kalê noo, doo

---

* **9:11:** Lóma 15:27   * **9:13:** Deut 18:1-3   * **9:14:** Mát 10:10;
Nkal 6:6

u ntââ yi dpodo u wépi daanî puwâ. ¹⁸ A pywuu n:ii nînê ngêêpî ngê, alanté a tóó, a gha mb:aamb:aa ngê dpî pyódu. K:omo tpile yoo yi ntépînâ k:oo p:aa kmaapî, ngmênê yi kópu u wépi nî puwâ, nmî Lémi u kópu dyuu móódó ye n:aa tpapê ngê, a gha mb:aamb:aa ngê u ngwo dpî pyódu.

Kópuni u l:êê dîy:o Póól ngê u l:êê ghi dmi dpîmo ngmêêpî dé

¹⁹ Doo u ntââ pi ngê daadî dpodo kîgha nê, ngmênê pi dyêêdî yintómu yi p:uu wop n:aa dpodo yédi, mu kópu u dîy:o pi yilî nmî Lémi Yesu u yoo vy:o paa ghê dniye. ²⁰ Dini ghi n:ii ngê Nju tpémi yi vy:o nîmo kwo yédi, kópuni a d:uud:uu tumo, myinê d:uud:uu too, mu kópu u dîy:o nmî Lémi Yesu ka paa kélîmî mbê dniye. K:omo tpile daa Mósisi u dêêpî kópu dyuu mbêmê nmî Lémi ngê wa ngee nmo, ngmênê Nju tpémi yi vy:o yi dêêpî kópu dyuu myinî chââchââ ngê, mu kópu u dîy:o u ya a nga daa kwo, Pi ngmê a p:uu pêdê lvêêdî we. ²¹ Myenté, dini ghi n:ii ngê kn:aa yéli yi vy:o nîmo kwo yédi, kópuni a d:uud:uu tumo, myinî d:uud:uu too, mu kópu u dîy:o nmî Lémi Yesu ka paa kélîmî mbê dniye. Yi yéli y:oo Mósisi u dêêpî kópu dyuu daa chââchââ tumo, yi vy:o myedînîn:aa chââchââ too, mu kópu u dîy:o mywene ye daapaa ghê we, a wépi daapaa pwaa y:e. (Chóó Lémi u dêêpî kópu dyuu dîpî kéé ngê, nmî Lémi Yesu Kédisu u dêêpî kópu dyuu vyîlo yinî chââchââ ngê.) ²² Yélini Yesu ka yimi doongê kélîmî mbê dniye, yi yéli yi vy:o kyedekyede n:aa m:ii yédi, u ya a nga daa kwo, Ngmênî lvêêdî. U ya a nga a kwo, Nmî Lémi Yesu ka dpodomby:e pîdny:oo kélîmî. Yi pi dyêêdî knî

yi vy:o yinté pini ngê myinê pyodopyodo yédi, mu kópu u dîy:o nmî Lémi Yesu ka knî ngmê paa kélímî mbê we.

²³ Yi kópu yilî n:aa d:uud:uu too, mu kópu u dîy:o nmî Lémi ngê u kópu mbêmê kóo k:oo paa kaa téne, kóo k:oo myepaa kaa nêne. Dpodombiy:e n:aa dpodo yédi, mu kópu u dîy:o nmî Lémi ngê wa a kuwo nê. ²⁴ Dyimê pywuu nmye ngménînê kuwo. Mbêpê têdê, pi yilî a mbêpê nyédi, ngménê ngmidi kada dp:uu ghê. Dpodombiy:e dmyinê mbêpê, kada paa ghê dmyeno. * ²⁵ Mbêpê pyu yoo ghêlî daa mbêpê nyédi, dpodombiy:e mwiyé wunê ndiye nyédi, daa ñuknweñuknwe nyédi, daa mbwaa ndanî nyédi, u yi y:e a kwo yédi, Kada nmî mbêpê. N:ii kada dp:uu ghê, k:omo tpile pi knî y:oo yi pini u pi mèdaa nyepênyepê ngópu, ngménê dpodombiy:e a mbêpê nyédi. Kópuni u l:êê dîy:o nmo mbêpê té, chedê ngê daawa pyódu. * ²⁶ Yi kópu u l:êê dîy:o dpodombiy:e n:aa mbêpê, u ya a nga a kwo, Kada n:uu ghê. Pini n:ii dê a l:êê nódó, nê yinté pini ngmê. Pini n:ii n:aa vyee ngê, dînî kn:aadikn:aadi ngê, dpodombiy:e n:aa vyee ngê. ²⁷ A nt:u n:aa dpodo kígha ngê, ñuknweñuknwe u kwo n:aa kwódukwódu ngê, mu kópu u dîy:o pi mgee ngê anî pyódu knomomê, k:omo tpile yoo woni a chóó nê danê too, ngménê nmî Lémi ngê kuwa wa kaa nê.

10

Lvêédîlvêédî u dyimê pywuu dé

---

* **9:24:** Pilipay 3:14; 2 Tim 4:7-8   * **9:25:** 2 Tim 2:4-5; Njems 1:12

¹ A tîdê mbwó yoo, n:ii ngê apu, Mb:aamb:aa ngê n:aa m:ii, ngwolo dê mb:aamb:aa ngê dny:oo kwo, kîdangê lvêédî. Nmî kn:ââ yoo ntee a lvêédî dniye, yinté kîdmyengê lvêédî dmi. Dini ghi n:ii ngê Mósisi ngê Yichip u ménê a pw:ii too, nkalî too pee yidnya a yâmuyâmu, Ntii Mtyemtye u ngwo a ngmêê ngópu. * ² Pi knî y:oo ntee mbápitisîm kalê nmoo, Yesu u yoo vy:o u ngwo kaa nmoo, mye yinté, dini ghi n:ii ngê nmî kn:ââ knî y:oo nkalî too pee dnya a yâmuyâmu, Ntii Mtyemtye u ngwo a ngmêê ngópu, Mósisi u yâmuyâmu pyu ngê u ngwo a pyaa dniye. ³ Yâpwo nté ntee nmo pîpî ngê, mye yinté, Chóó Lémi ngê nmî kn:ââ knî ye yi nté dpîmo a dyede, pi yintómu knî y:oo yi ntini dnyimo a pîpî.

* ⁴ Yâpwo wain ntee nmo ndanî ngê, nmî Lémi Yesu Kédisu u wêdêwêdê mbêmê Mósisi ngê mbwaa yinté ye myedpîmo a yémî. Daa ng:êéntómu Mósisi ngê u kiyé t:aanî u ménê dpîmo a dêêdêê, nmî Lémi ngê mbwaa u ngwo ye dpîmo a yémî. Yi t:aanî Yesu Kédisu ngê doo ya. * ⁵ K:omo tpile nmî Lémi ngê pi yintómu knî yi l:êê dîy:o yi kópu knî dpîmo a d:uud:uu dé, ngmênen yilî knî y:oo daa Chóó Lémi u nuu u kópu yidnya a d:uud:uu dé, yi yéli maa p:uu a pw:oo dniye. *

⁶ Kópuni y:e a pyodo, p:uu dmyinê nuw:o, yi nt:anê nangmê yââ. U yi y:e doo a kwo, Kópu dono nmî d:uud:uu dé. Yinté kópu nangmê d:uu. ⁷ K:omo yâpwo ngma a l:âmo ngópu, u kwo dnya a ngêpê. Puku yedê alanté a tóó,

---

* **10:1:** Ex 13:21-22; 14:22-29   * **10:3:** Ex 16:35   * **10:4:** Ex 17:6   * **10:5:** Num 14:26-30; Hipîlu 3:17

Nipi dnye kmaapî, nipi dnye mbwaa ndanî, nipi myednye ndens. *

Yinté kópu nangmê d:uu. ⁸ Ntee dnyimo a pyââ ti mâtâ ti, yinté kópu ngê kêê nangê t:oo. Wo ngmê ngê pyââ ti têdê pi my:oo yono yono yono y:a mê pyolo yono yono y:a (23,000) a pw:oo dniye. *
⁹ Nmî Lémi u tókótókó ngê kêê nangê t:oo. Dini ghi n:ii ngê dnyimo a tókótókó, tpile pê yilî knî y:oo dnyimo a kiyekiye dé, pi yilî u ngwo pw:oo dniye. *
¹⁰ Nmî Lémi p:uu nuu mbumu ngê kêê nangê t:oo. Dini ghi n:ii ngê nmî kn:ââ yoo nmî Lémi p:uu dnya a nuu mbumu, yi ngwo enjel ngmê dy:ââ ngê, yinê vya too. *

¹¹ Kópuni y:e a pyaa dniye, yi p:uu dmyinê nuw:o, nmî l:êê dîy:o dyimê pywuu ngê a pyede. Kuwókuwó wéni daa kêmakêma a dyimêdyimê, yinté dono kópu nangmê d:uu. ¹² N:ii ngê apu, Mb:aamb:aa ngê n:aa m:ii, ngwolo dê mb:aamb:aa ngê dny:oo kwo, kîdangê lvêêdî. ¹³ N:ii wa lvêêdî knomomê, chóó kn:ââ. Setan ngê ntee a dódó nmyoo, pi yintómu yinté mye dódó too. Nmyi dódó têdê Chóó Lémi ngê daawa a kuwo nmyo, dpî ngee nmyo, Setan ka dpî kwódu, doo u ntââ dpodomby:e d:uudpî dóó nmyo. Nyââ, nmî Lémi ngê dpî ngee nmo, nmî tókótókó ndîî têdê dpî dyé nmo. *

Póól ngê k:omo yâpwo knî ye ngêpê u ngwo ye kwódu ngê

---

* **10:7:** Ex 32:6   * **10:8:** Num 25:1-2   * **10:9:** Num 21:5-6

* **10:10:** Num 16:41-49   * **10:13:** Hipîlu 4:15

14 A tîdê mbwó yoo, Setan ngê kîdangê lvêêdî nmyo. Nmyi nuu ghi dmi a nódó ka tóó, u l:êê dîy:o nînê kwunokwuno nmyo, k:omo yâpwo knî ye ngêpê têdê yi nkîgh:ê nangmê nî. **15** Nmyi nuw:o knî yi mbêmê nmyo m:ii nyédi, ala kópu p:uu mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:o. **16** Dini ghi n:ii ngê nipi nmînê wuwó ngê, wain d:ââ u l:êê dîy:o Chóó Lémi nmo kwunokwuno ngê, nmo ndanî ngê, yi ngwo nmî Lémi Yesu Kédisu u wêê ngê Chóó Lémi ka dpo kââdî nmo. Dini ghi n:ii ngê mbidédi nmo pwapî ngê, nmo pîpî ngê, nmî Lémi Yesu Kédisu ngê ngmidi ngê dpî pyódu nmo, u nt:u ngê myoo pyódu nmo. * **17** K:omo tpile nmo yilî, ngménê ngmidi ngê nmo pyodopyodo nyédi, mu kópu u dîy:o mbidédi mu ngmidi yinmo pîpî ngê. * **18** Yisîléli tpémi yi p:uu ngî nuw:o mbê dmyeno. Yélini kpêê yiyé têdê nipi a kmaapî nyédi, Chóó Lémi u k:ii ngmidi ngê dpî pyaa dmi.

19 Kópu m:uu ala, p:uu dmyinê nuw:o. K:omo yâpwo dé daa yâpwo ndêndê dé, tpile tp:oo n:ii yi l:êê dîy:o a vyee tumo, yi mbyuu tupwótupwó ngê d:uudpî pyódu. * **20** Ngménê yélini k:omo yâpwo knî ye a kpêê yiyé nyédi, daa Chóó Lémi ka a ngêpê nyédi, Setan u enjel ngmê ka a ngêpê nyédi. Yélini yi kpêê yiyé têdê nipi a kmaapî nyédi, Setan u enjel u k:ii ngmidi ngê dpî pyaa dmi. U ya a nga daa kwo, Setan u yoo vy:o ghê dmyeno. * **21** Doo u ntââ nmî Lémi u k:ii ngmidi ngê daanmyi ya, Setan u enjel u k:ii ngmidi ngê myedaanmyi ya. N:ii Setan u enjel yoo yi k:ii a kmaapî nyédi, doo u ntââ nmî Lémi u

* **10:16:** Mát 26:26-28 * **10:17:** Lóma 12:5; Epeso 4:16

* **10:19:** 1 Kódin 8:4 * **10:20:** Tpyuu 9:20

k:ii mēdaa kmaapî nyédi. * ²² Mumdoo nmyi lama daa tóó, nmo nmî Lémi u kpâm ntee tpile dé, kn:aa pini ka wanmyi lee dmi, nmî Lémi nmyi l:êê dîy:o adî k:uundêpî. Nangê vyi, U wêdêwêdê têdê, daawa kpada nmo. Nmyi lama daa tóó, dnyinté daawa kpada nmyo.

²³ Kópu yilî yi kwódu yiyé kópu daangma a tóó, ngmênê kópu yilî knî y:oo yoo dpî dyênenê t:oo. Yi kópu knî namê d:uud:uu dé. Nyââ, kópu yilî yi kwódu yiyé kópu daangma a tóó, ngmênê kópu woni knî y:oo yoo yi gha dmi daa wêdêwêdê kîgha tumo. ²⁴ Daa nmyi chóó nmyi kópu knî yi p:uu dmyinê nuw:o, ngmênê nmyi tîdê mbwó knî ye dmyinê vyuwo. *

²⁵ Tpile tp:oo mbyuu n:ii nté pywupwi têdê an-myî mumu dé, dmyinê pywupwi dé, myedmyinê pîpî dé. Yi kópu daa tóó. Yi p:uu kîdmyinêngê nuw:o, * ²⁶ mu kópu u dîy:o ala kópu puku yedê a tóó, apê, Dyámê mbêmê tpile yintómu nmî Lémi u nêni dé.
*

²⁷ Kuwa pini ngmê ngê kmaapî têdê wa dóó kalê nmyo, u yi nmye adî kwo knomomê, Y:i nmî lee dmi, ye y:i dmyinê lêpî, ntini n:ii nmyi ngîma adî yé, dmyinê pîpî. U kópu daa tóó, p:uu nuw:o ngê kêê nangê t:oo. ²⁸ Ngmênê pi ngmê ngê nmye dî vyi knomomê, Kî tpile tp:oo mbyuu nangê ma, k:omo yâpwo ka kpêê ngê dê yé ngmê, ye yi ntini nangmê ma. ²⁹ N:ii ngê yi kópu nmye wa vyi, yi pini u kélîmî u l:êê dîy:o yi ntini u wépi dpî pwaa yó, nangê ma.

---

* **10:21:** 2 Kódin 6:15-16   * **10:24:** Lóma 15:2   * **10:25:** 1
Kódin 8:4-13   * **10:26:** Psalm 24:1

Daa nmyi chóó nmyi kélímî u l:êê dîy:o yi kópu nmye d:a d:êê.

Ala kópu a ka wanmyi vyi knomomê, a ka nye, Lukwe dîy:o pi ngmê ngê chóó u nuw:o mbêmê yi kópu nmo wa kwódu? ³⁰ A ka nye, Ntini n:ii u l:êê dîy:o Chóó Lémi nmo kwunok-wuno ngê, doo u ntââ pi ngê yi ntini nmo daadî kwódukwódu. ³¹ A tîdê mbwó yoo, ntini n:ii nmye pîpî ngópu, mbwááni n:ii nmye ndanî ngópu, kópuni nmye d:uud:uu tumo, daa nmyi chóó nmyi nuw:o mbêmê dmyinê d:uud:uu dé, ngménê alanté dmyinê nuw:o, apii, Kópuni u l:êê dîy:o Chóó Lémi u pi ndîî ngê wa pyódu, yi kópu nmo d:uud:uu. * ³² Pi nangmê lvêédî. Nju tpémi yi maa dmi nangê nkoko, kn:aa yéli yi maa dmi myenangê nkoko. Yélini nmî Lémi u yoo vy:o a wee, kn:aa máádi p:uu nangmê kââ. * ³³ Ntee n:aa m:ii, yinté myedmyinê m:ii. Kópu yilî yintómu daa a chóó a l:êê dîy:o n:aa d:uud:uu too, ngménê yoo yi l:êê dîy:o n:aa nuw:o yédi, u ya a nga a kwo, Pi yilî nmî Lémi kóó k:oo paa ghê dniye. Nmî Lémi Yesu Kédisu p:uu ntee nînê mtyîmwe ngêêpî, yinté a p:uu myedmyina a mtyîmwe ngêêpî. *

11

Pyââ mbodo mââ, mââ mbodo Yesu

¹⁻² A tîdê mbwó yoo, mw:ââkó, nînê kwunok-wuno nmyo, mu kópu u dîy:o a kópu dyuu nmyi nuwo doongê kuwo wo, myenté nmî Lémi u yoo yi l:êê ghi dmi n:ii nmye nê nuwo too, dye ghi

* **10:31:** Kîlosa 3:17   * **10:32:** Lóma 14:13   * **10:33:** 1 Kódin 9:20-22

yintómu nmye d:uud:uu tumo. ³ Ngménê u ya a nga a kwo, Ala kópu nmyi lama nténê choo a ya, pyââ mbodo mââ, mââ mbodo Yesu Kédisu, Yesu Kédisu mbodo Chóó Lémi. ⁴ Nmyi lama ka tóó, Kîdiki tpémi yi vy:o, pyââ yoo dini ghi n:ii ngê a ngêpê nyédi, kpídî pee yi mbêmê a ya nyédi. Yi kópu u nt:u kópu alanté, yi pyópu knî y:oo yi moo knî yi dnye dmi mb:aamb:aa ngê a nyémî tumo. Ngménê mââ n:ii ngê ngêpê dpî dóó, ó Chóó Lémi u komo dpî kââ, kpídî pee mbêmê d:uudpî yé, mu kópu u dîy:o u mbodo mu ngmidi Yesu Kédisu, kn:aa pini ngmê doo u mbodo. ⁵ Myenté, pyópu n:ii ngê ngêpê dpî dóó, ó Chóó Lémi u komo dpî kââ, kpídî pee mbêmê dpî yé, u nt:u kópu, u mbodo u moo. Yi kpídî pee mbêmê d:uudpî yé knomomê, ye u moo dpî mywenemywene kwolo. Yepeni u tumu mââ dpo pywálî, yi pyópu mbodo ntee dpo vyi ngmê, mywene u ngwo dpî ghê, mye yinté, pyópu n:ii ngê ngêpê módó dpî dóó, kpídî pee mbêmê daa ya yédi, yi pyópu u moo ngê mywene yinté myoo ghê. ⁶ Pyópu n:ii ngê yi kpídî pee mbêmê daadî yé, mbodo chóó choo a vyi, mywene d:ud:umbiy:e u ngwo paa ghê we. Yi pyópu ngê u yi u ngwo daadî kwo knomomê, A mbodo a châpwo y:e, mywene a nga ghê we, ye yi pyópu ngê kpídî pee mbêmê choo yiyé. ⁷ Mââ ngê kpídî pee mbêmê d:uudpî yé, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ngê tpile yintómu ntee wunê y:enê té, mââ ngê u kpâm ghee knî yinté mye y:enê too. Myenté, mââ u l:êê ghi dmi ntee a pyede, u kpâm u l:êê ghi dmi yinté myedny:oo ya,
* ⁸ mu kópu u dîy:o mwiyémwiyé dini ghi ngê pyââ

---

* **11:7:** Gen 1:26-27

ngê mââ mwiyé daa tpyó, ngménê Chóó Lémi ngê
mââ podo ngma a y:ângo, pyââ u ngwo l:âmo ngê.

* ⁹ Myenté, daa pyââ u l:êê dîy:o mââ l:âmo ngê,
ngménê mââ u l:êê dîy:o pyââ l:âmo ngê. * ¹⁰ Yi kópu
u l:êê dîy:o pyââ knî y:oo yi moo yoo yi dnye dmi
dny:oo nyêmî dé, u l:ii yi p:uu myechoo ya. Enjel
knî y:oo yi kópu yi p:uu paa m:uu y:e, nmî Lémi u
ngwo paa chaa kalê y:e. ¹¹ Ngménê nmî Lémi u yoo
vy:o nipi nmo wee, mââ yoo daa nmî chóó nmo
pyede, pyââ yoo myedaa yi chóó a pyede, numo
ka nmo vyuwo té. ¹² Myenté mwiyémwiyé dini ghi
ngê Chóó Lémi ngê mââ podo a y:ângo, pyââ u ngwo
l:âmo ngê, ala ngwo pyââ ngê mââ yinê dpî tpyé.
Chóó Lémi ngê chóó yinté pyódu ngê.

¹³ Yi kópu p:uu nténê dmyinê a nuw:o. Mumdo
nmyinê nmye u ntââ, pyââ módo choo kwo, Chóó
Lémi ka u ngwo choo ngêpê? ¹⁴ Pi yintómu yi lama
alanté a tóó, pini n:ii ngê u mbodo d:uudpo châpwo,
mywene u ngwo dpî ghê, ¹⁵ ngménê mbodo gh:aa
dmi ndîî ngê pyââ dpo nâmo, u mbodo nm:ââ ngê
a ya yédi. ¹⁶ Nmyi vy:o pini ngmê yi kópu p:uu adî
kwopwepe, yi pini ngê ala kópu dpî ny:ee ngê, Yesu
u yoo dyámê wope wope yi l:êê ghi mu ngmidi,
pyââ knî y:oo yi moo yoo yi dnye dmi a nyêmî
tumo, u l:ii yi mbêmê a ya yédi.

Nmî Lémi u l:êê dîy:o kmaapî

¹⁷ A tîdê mbwó yoo, kópu nmyi p:uu mukînî
nyongo, daa a nuu u kópu ngê a tóó. Dini ghi
n:ii ngê nipi nmyinê wuwó ngê, dp:ee numo
ngêêpî nyédi, ngménê numo p:uu nmye dono

---

* **11:8:** Gen 2:21-23   * **11:9:** Gen 2:18

nyédi. ¹⁸ Mwiyémwiyé kópu ala, ala kópu kînî nyongo, ngmidi ngê dp:ee pyede, yoo nmyi chaa ngópu. Na a ka yi kópu ndê kópu, pee tp:oo u kwo dî kélîmî mb:anê, * ¹⁹ mu kópu u dîy:o nmyi vy:o n:ii yoo a mbodo ndîî mbodo ndîî nyédi, nipi dpo wuwó, yinê ye kópu yilî yintómu yi lama a pyede, wo yéli yi lama dnyinté a pyede. U yi y:e a kwo yédi, Pi knî y:oo dny:oo chaa kîgha nmo. Apuu! Yinté daadî ya.

²⁰ Myomoni kópu ala. Dini ghi n:ii ngê nipi nmyinê wuwó ngê, daa nmî Lémi u l:êê dîy:o nmye kmaapî nyédi, nmyi chóó nmyi l:êê dîy:o nmye kmaapî nyédi. ²¹ Lukwe dîy:o nmyi chóó nmyi nté límîlímî ngê nmye pîpî ngópu, noko dp:ee yeede nyédi. Lukwe dîy:o nmyi vy:o ngópuch:anê yoo a dó mudómu nyédi, yoo woni knî y:oo mbwaa yilî dpî nda ngmê, u ngwo dpî ghéti dmi. ²² Nmyi chóó nmyi ngomo knî yi k:oo dmyinén:aa nûknweñuknwe, myedmyinén:aa ghétighéti. Lukwe dîy:o Chóó Lémi u yoo nmyinê nmye k:omo tpile dé. Lukwe dîy:o ngópuch:anê yoo nmye mywenemywene kîgha tumo. Mumdoo yi kópu u l:êê dîy:o wanî chaa kalê nmyo? Kêle, daanê chaa kalê nmyo, daa a nuu u kópu yinmyinê d:uud:uu t:oo.

²³ Kópuni u l:êê dîy:o nipi nmo kmaapî nyédi, dmy:oongê w:ee ngópu. Nmî Lémi ngê kópuni wunê a ka a vyu, kînmyen:uu vyu. Mgîdî n:ii ngê Njudas nmî Lémi u kwódo ngê ghê wo, Yesu ngê mbîdêdi a ngêêdî, ²⁴ Chóó Lémi kwuno ngê, puwâ, yepê, Ala a chóochóó, nê, nmye yed:a kê. Yepê, Kópuni dî d:uu, myedmyinê d:uud:uu, a mgamê ngê choo

---

* ^{11:18:} 1 Kódin 1:10-12; 3:3

ya. ²⁵ Myenté, kmaapî u kuwó dini ghi ngê kapî a yângo, wain k:oo a pii ngê, yepê, Ala a wêê. Yepê, Yi wêê ngê Chóó Lémi ka pi yili wa a kâadî. Yepê, Dini ghi n:ii ngê anmyi ndanî, ntee dî d:uu, yinté myedmyinê d:uud:uu. Yepê, A mgamê ngê choo ya. * ²⁶ Dini ghi n:ii ngê nmî Lémi u l:êê dîy:o yinté nmye kmaapî nyédi, wain nmye ndanî ngópu, yi ngwo u pwopwo u nt:u kópu yinmyinê nj:ii ngópu, u dî wéni n:ii ngê wa a diyé.

²⁷ Yi kópu u l:êê dîy:o n:ii ngê nmî Lémi u nté módó dpî ma, u mbwaa d:ââ módó myoo nda, yi pini ngê nmî Lémi u nt:u dnyinté dpî châpu, u wêê dnyinté myoo châpu. ²⁸ Mb:aamb:aa ngê p:ee mwiyé dmyinê nuw:o, nmyi dyââpe nmî Lémi ngê mwiyé choo pwapî dé, u nté u ngwo dmyinê pîpî, u mbwaa d:ââ u ngwo myedmyinê ndanî. * ²⁹ Pini n:ii módó a kmaapî yédi, módó a mbwaa ndanî yédi, yi pini ngê nmî Lémi u nt:u d:uudpî mya, nmî Lémi ngê u nkwo wa kpada. ³⁰ Yi kópu u l:êê dîy:o nmyi vy:o pi yili dpî mbil:a, yi wêdêwêdê daa ndîi ngê dpî pyôdu, knî ngmê wunê kî dpî dniye. ³¹ Nmyi dyââpe mwiyé w:ee pwapî tumo, ye Chóó Lémi ngê daapî kpadakpada nmyo. ³² Dpî mya nmyo, u ngwo dpî kpada nmyo, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo a kwo, Yi l:êê ghi dmi nî wáti té, kuwa yéli yi vy:o mêdaanî kéké té. *

³³ A tîdê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê kmaapî têdê nmyinê wuwó ngê, dmyinê numo t:âât:ââ. ³⁴ Pini n:ii ngê dómu ndîi choo kelekele, u ngomo k:oo mwiyé choo a kmaapî, nmî Lémi u yoo

* ^{11:25:} Ex 24:6-8; Hipîlu 8:8-13

* ^{11:28:} 2 Kódin 13:5

* ^{11:32:} Hipîlu 12:5-6

vy:o daapîchoon:aa ñuknweñuknwe, nmî Lémi ngê u ngwo daawa a kpada nmyo. Dini ghi n:ii ngê nmye anê lê, kópu woni knî a chóó nmye an:uu vyi té.

12

Kópuni yilî yi l:êê dîy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntââ ngê dpî pyódu nmo

¹ A tîdê mbwó yoo, kópuni yilî yi l:êê dîy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntââ ngê dpî pyódu nmo, u kakêmê mb:aamb:aa ngê nmye nînê chámêchámê, u ya a nga a kwo, Ntênê nmyi lama a yaa dniye. ² Nmyi lama kîyedê tóó, Yesu u yoo vy:o wunê ghélî dpîp:e ghê dniye, Setan ngê nmyi nuw:o dmi k:omo yâpwo knî yi p:uu a kaa too, k:omo yâpwo knî ye nmyimo a ngêpê, ngménê yi yâpwo ntóó dé, dnye yi ménê daa tóó. ³ Ala ngwo pi knî y:oo Chóó Lémi u komo nmye wumê kapî ngópu, ngménê woni yoo myewumê k:omodanê nyédi, woni knî y:oo ndêndê ngê nmye wumê kapî ngópu. Ala kópu mbêmê dmyinê myeme dé. Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê pini n:ii a mbêpê kîgha ngê, doo u ntââ Yesu u pi daawa dyênê, myenté Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê pini n:ii a mbêpê kîgha ngê, vyîlo yi pini ngê Yesu ntênê a chââchââ ngê, kn:aa pini doo u ntââ. Daawa vyi, Yesu nmî Lémi ndêndê.*

⁴ Dpodo daa ngmidi yi l:êê dîy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntââ ngê dpo pyódu nmo. Yi Ghéni Dmi mu ngmidi u wêdêwêdê mbêmê nmo dpodo nyédi, daa kn:aa ghéni dmi u wêdêwêdê mbêmê yi dpodo nmo dódó too. * ⁵ K:omo tpile nmî Lémi p:uu daa dpodo ngmidi nmo dódó ngê, ngménê nmî Lémi

---

* **12:3:** 1 Njon 4:2-3   * **12:4:** Lóma 12:6-8

mu ngmidi p:uu nmo dpodo nyédi. ⁶ K:omo tpile daa dpodo ngmidi yi p:uu Chóó Lémi ngê u ntââ ngê dpo pyódu nmo, ngménê Chóó Lémi mu ngmidi p:uu nmo dpodo nyédi. ⁷ Nmo ngmêngmênté nmî dpodo têdê dpodo têdê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntââ ngê dpo pyódu nmo, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo a kwo, Nmî Lémi u yoo yintómu wêdewêdê ngê paa pyaa dniye. * ⁸ Dye ghi knî ngmê ngê yi Ghéni Dmi ngê pi knî ngmê u ntââ ngê dpo pyódu té, nmî Lémi u nuw:o ndîi mbêmê pi knî ye u ngwo a mbumu nyédi. Dye ghi knî ngmê ngê yi Ghéni Dmi ngê pi woni knî ye tumu kópu dé dpo kême té, yi yéli y:oo yi kópu dyuu pi knî ye u nkwo dpî vyi t:oo. * ⁹ Yi Ghéni Dmi ngê pi knî ngmê yi kôlîmî ndîi ngê dpo pyódu, pi woni knî u ntââ ngê dpo pyódu té, yoo u ngwo a pyipyi tumo. * ¹⁰ Yi Ghéni Dmi ngê pi knî m:uu u ntââ ngê dpo pyódu té, mbwudu u ngwo dpî chaa t:oo. Pi knî m:uu u ntââ ngê dpo pyódu té, Chóó Lémi u komo pi knî ye u ngwo a kapî ngópu. Pi knî m:uu u ntââ ngê dpo pyódu té, ghê dmi yinê dpî mya t:oo. Péntikos u wo ngê kópuni y:e pyodo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yinté kópu ala ngwo mye d:uud:uu ngê, yoo woni u ntââ ngê yinê dpo pyódu té, kn:aa dyámê dnye ngê daa yi lama pi knî ye a mbumu nyédi. Pi knî m:uu u ntââ ngê dpo pyódu té, yi kópu dyuu dpo w:ee t:oo, pi knî ye yi kakêmê moo chámê t:oo. * ¹¹ Vyîlo yi Ghéni Dmi ngê nmo ngmêngmênté dpodo yilî yi l:êê dîy:o u ntââ ngê dpo pyódu nmo. Daa nmî chóó nmî nuw:o

* **12:7:** 1 Kódin 14:26   * **12:8:** Njon 4:16-19; Dpodo 5:1-5

* **12:9:** Dpodo 3:6-7; 8:6-7; 14:8-10   * **12:10:** Dpodo 2:4; 1 Kódin 14:5-12

knî yi mbêmê dpo ngmidi nmo, ngmênê chóó u pono a vyápê yédi, nmî dpodo nedê dpodo nedê u ngwo dpî kaa nmo.

Nmo Yesu Kédisu kóó kpâlî dé

¹² Pi p:uu tpile yilî ntee a pyodopyodo, nmî Lémi Yesu Kédisu u yoo mye yinté, u yoo vy:o pi dyêédî yilî a kwo, nmî dpodo nedê dpodo nedê kaa nmoo.

* ¹³ Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi ngê mbápitisîm kalê nmoo, Yesu u yoo vy:o u ngwo nmî ghê dniye. Ala ngwo ngmidi ngê nmo pyede, ngmênê mwiyé u mo mo nmee a ya. Nmo knî ngmê Nju tpémi, knî ngmê daa Nju tpémi, knî ngmê yi pi dmi ndî dé, knî ngmê yi pi dmi têdê dé, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê ngmidi ngê a pyódu nmoo, Yesu Kédisu kóó kpâlî ntee tpile ngê pyódu nmoo, yinê a mbêpê kîgha nmoo. *

¹⁴ Pi p:uu tpile yilî ntee a pyodopyodo, nmî Lémi u yoo mye yinté, nmo yintómu nmî dpodo daa ngmidi, nmyi k:ii nmî dpodo nedê dpodo nedê a kaa nmoo. ¹⁵ Yi dpodo knî yi p:uu dyimê pywuu nmye ngménînê kuwo. Pi yu wo pi, daapaa vyi, D:aa pi kóó, u l:êê dîy:o pi p:uu dînî kwo. Kéle, pi yu pi p:uu a kwo. ¹⁶ Pi ngwene myenté, wo pi, daapaa vyi, D:aa pi ngwolo, u l:êê dîy:o pi p:uu dînî kwo. Kéle, pi ngwene pi p:uu a kwo. ¹⁷ Pi d:ud:umbiy:e ngwolo ngê wo tóó, ye dnye angênté pî nyémî. Myenté, pi d:ud:umbiy:e ngwene ngê wo tóó, ye tpile tuu angênté pî nyémî. ¹⁸ Ngmênê Chóó Lémi chóó doo nuw:o, pi p:uu tpile yilî u ngwo l:âmo ngê, kóó yu kaa too, ngwolo dê kaa doo, ngwene dê kaa

---

* **12:12:** Lóma 12:4-5   * **12:13:** Nkal 3:28

doo, n̄upu dē t:ee doo. ¹⁹ Yi tpile kn̄i pi p:uu wodaa kaa too, ye pi daa pi nḡe yip̄i tóó, yi pââ ntee tpile nḡe p̄i tóó. ²⁰ Ngménê pi alanté a tóó, tpileni yilî p:uu a pyodopyodo, yi dpodo yi dpodo a tóó. Yesu u yoo mye yinté, nm̄i dpodo n̄edê dpodo n̄edê a kaa nmoo.

²¹ Yi kópu u l:êê dîy:o, pi ngwolo wo pi, kóó dē ye daapaa vyi, Dp̄i dpodo daa tóó, mwada y:i lee cho. Kêle, doo u ntââ. Yi ngwolo nḡe dpodo angénté p̄i dódó. Myenté, pi mbodo wo pi, yu dē ye daapaa vyi, Dp̄i dpodo daa tóó, mwada y:i lee cho. Kêle, doo u ntââ. Yi mbodo angénté p̄i paa. Nmo mye yinté, nm̄i vy:o woni ngwolo ntee tpile dé, woni kóó kpâlî ntee tpile dé. ²² Nm̄i p:uu tpileni daa dpodo u ntââ dé, doo u ntââ daanm̄i kéké té. ²³ Nm̄i p:uu tpileni yi pi dmi têdê dé, mb:aamb:aa nḡe ye nmo vyuwo nyédi. Tpile n:ii dê pi nḡe d:uudp̄i m:uu dê, mb:aamb:aa nḡe nmo wópuwópu doo, ²⁴ ngménê nm̄i p:uu ghê tpile woni pi daa wópuwópu too. Chóó Lémi nḡe yinté l:âmo nmoo, nm̄i p:uu tpileni yi pi dmi daa ndîi dé, mb:aamb:aa nḡe ye nmo vyuwo nyédi. ²⁵ Doo u ntââ nm̄i p:uu ghê tpile woni daanm̄i kéké té, mu kópu u dîy:o ghi ngmidi a wee, numo ka a vyuwo nyédi. ²⁶ Pi p:uu ghi ngmidi adî dpudupdudu, ye pââ p:uu ghi yintómu mye dpudupdudu yédi. Dpodoni pi nḡe kîlî dp̄i dóó anyi chaa kwolo, ye u gha mb:aamb:aa nḡe dp̄i pyódu, u pââ p:uu tpile yilî mb:aamb:aa nḡe moo pyódu.

²⁷ Nmo yintómu Yesu Kédisu p:uu nmo pyede, nmo kóó kpâlî dé. * ²⁸ Yesu u yoo vy:o Chóó Lémi nḡe u dpodo n̄edê dpodo n̄edê a kaa nmoo,

---

* ^{12:27:} Lóma 12:5

mwiyémwiyé yéli, dyépi yoo, myomoni yoo, komo kapí pyu yoo, pyoloni yoo, dêépí pyu yoo, podoni yoo, n:ii kní y:oo Chóó Lémi u wêdewêdê mbêmê mbwudu dpí chaa t:oo, limoni yoo, pi pyipyi pyu yoo, wononi yoo, pi ka vyuwo pyu yoo, pii ni yoo, dy:oo pyu yoo, woloni yoo, yélini kn:aa dyámê dnye ngê daa yi lama a mbumu nyédi. * ²⁹ Yesu u yoo vy:o pi pyile njini dyépi yoo, daa yilî komo kapí pyu yoo, daa yintómu dêépí pyu yoo. Daa pi yintómu kní y:oo mbwudu a chapí tumo, ³⁰ daa pi yintómu a pi pyipyi nyédi, daa pi yintómu kn:aa dyámê dnye ngê a mbumu nyédi, daa pi yintómu yinté kópu u kakêmê chámêchámê u ntââ ngê a pyede. ³¹ Dpodoni yi pi dmi ndîi dé yi yi dmi nmye dny:oo kwo, ngmênê kópuni u pi d:ud:umbiy:e ndîi, u kakêmê nmye nînê chámêchámê. *

13

Yoo yi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya

¹ Kópuni ndîi kópu ngê a téó ala, nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya. K:omo tpile kn:aa dyámê dnye ngê daa a lama anî mbumu, enjel yoo yi dnye ngê amy:aa mbumu, ngmênê yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadî ya knomomê, ye módo nmye pînî mbumu. * ² Myenté, Chóó Lémi u komo anî kapí knomomê, tumu kópu yilî a lama adî ya knomomê, ngmênê yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadî ya knomomê, ye p:aa k:omo tpile. Myenté, a kélîmî ndîi ngê wa pyaa knomomê, yi kélîmî mbêmê u ntââ mbu mwada y:i ngmanî

---

* **12:28:** Epeso 4:11-12   * **12:31:** 1 Kódin 14:1   * **13:1:** 1 Kódin 12:31; 14:39

dy:ââ, ngmênê yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadî ya knomomê, ye wanî dîpî. ³ Komo tpile a tpile yintómu pi knî ye wanî y:ee té, ngmênê yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadî ya knomomê, ye Chóó Lémi ngê daawa chaa kalê nê. Dini ghi n:ii ngê pi knî y:oo u yi y:e adî kwo, Yesu u kópu u kwee nmî châpwo, yi ngwo Yesu daanî kéé knomomê, u l:êê dîy:o yi yéli y:oo ndiya wa kéé nê, ngmênê yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadî ya knomomê, ye Chóó Lémi ngê myedaawa chaa kalê nê.

⁴ Pini n:ii nódo yoo yi nuu ghi dmi mb:aamb:aa ngê a tóó, pi ka límlímî ngê d:uudpî nod:e, pi knî ye a vyuwo yédi. Yi pini daa n:ee kapî yédi, chóó u pi daa kmûmî ngê, myedaa chaa yédi. * ⁵ Yi pini a pi chââchââ yédi, daa chóó u kópu knî yi p:uu a nuw:o yédi, daa nod:enod:e yédi, yoo yi dono kópu dé nódo daa t:emî too. ⁶ Yi pini dono kópu knî yi l:êê dîy:o u gha mb:aamb:aa ngê d:uudpî pyódu, ngmênê ndê kópu knî yi l:êê dîy:o u gha mb:aamb:aa ngê dpî pyódu. ⁷ N:ii nódo yoo yi nuu ghi dmi a ya yédi, yoo yi dono kópu dé u kuwó dpî kéé té, médaa nuw:onuw:o too. Pi knî ye a kélímî yédi, ghélî d:uudpî kéé té, alanté a nuw:o yédi, dpo, Dîyo mb:aamb:aa ngê mê pyodopyodo té. *

⁸ Nmî nuu ghi dmi numo nódo adî ya knomomê, ye yi kópu chedê ngê daawa pyódu. Pi knî y:oo Chóó Lémi u komo ala ngwo a kapî ngmê, ngmênê dîyo chedê ngê wa pyódu. Pi yoo kn:aa dyámê dnye ngê a mbumu nyédi, ngmênê dîyo chedê ngê wa pyódu. Chóó Lémi ngê kópu woni nmo dpo vyi té, nmî lama u ngwo dpî yaa dmi, ngmênê dîyo yi kópu

---

* **13:4:** Lóma 13:10   * **13:7:** 1 Pita 4:8

chedê ngê amye pyódu. ⁹ Ala ngwo kópu pyile njini nmî lama a téó, Chóó Lémi u komo dnyinté nmo kapî ngê, ¹⁰ ngménê dini ghi n:ii ngê tpile yintómu nténê anmî m:uu té, yi kópu yilî chedê ngê wa pyaa dmi. ¹¹ Dymê pywuu nmye ngménînê kuwo. Dini ghi n:ii ngê tp:ee noo a ya, tp:ee u nuw:o a ménê yedoo a kwo, tp:ee u kópu dyuu yinoo a tpapê dé, myenoo a d:uud:uu dé. Dini ghi n:ii ngê mââwe ngê nî pyodo, tp:ee u kópu dyuu nê kuwo ngê. ¹² Yi kópu u nt:u kópu ala. D:ââ pudu knî yi kââ dmi mbwaa paa ntee anyi m:uu té, Chóó Lémi u kópu yilî yinté nmo yenê too, ngménê dîyo nmî nkîgh:ê nténê anmî m:uu té. Chóó Lémi u kópu dyuu ala ngwo dnyinté nmî lama a kwo, u lama ntee nmo pyede, yi ngwo yinté nmî lama u nkwo wa yââ. *

¹³ Ala kópu pyile knî chedê ngê daawa pyaa dmi, yoo yi nuu ghi dmi numo nôdo ya ngmê, kélîmî myomo, nmî Lémi u t:âât:ââ pyolo. Yi kópu pyile knî yi vy:o mwiyéni yi ndîîni, nmyi nuu ghi dmi numo nôdo dny:oo ya.

14

Chóó Lémi u komo kapî kada a téó, kn:aa dyámê dnye ngê mbumu kuwó a téó

¹ Ala kópu ndîî kópu ngê nmye choo ya, nmyi nuu ghi dmi numo nôdo nténê dny:oo ya. Myenté, u yi nmye choo kwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê dpodo nédê kaa nmîne, yi dpodo u ntââ ngê mye pyódu nmîne. Yi dpodo knî yi vy:o, Chóó Lémi u komo kapî yi ndîî kópu, kn:aa dyámê dnye ngê mbumu pee tp:oo. * ² Pini n:ii kn:aa dyámê dnye

---

* ^{13:12:} 1 Njon 3:2   * ^{14:1:} 1 Kódin 12:31; 14:39

ngê doo u lama a mbumu yédi, myedaa pi knî yi lama a mbumu yédi, d:uuwodê w:ee t:oo. Yi kópu u l:êê dîy:o daa pi knî ye a mbumu yédi, ngménê Chóó Lémi ka a mbumu yédi, u Ghê Dmi mbêmê ngmee u kópu dé dpî vyi té. ³ Ngménê pini n:ii ngê Chóó Lémi u komo a kapî ngê, pi knî ye a mbumu yédi, dpî ngee té, dpî wêdewêdê kalê té, yi gha dmi myoo pywálî té. ⁴ Pini n:ii doo u lama kn:aa dyámê dnye ngê a mbumu yédi, chóóchóó ye ngêêpî ngê, ngménê pini n:ii ngê Chóó Lémi u komo a kapî ngê, Yesu u yoo yintómu ye ngêêpî too.

⁵ U ya a nga a kwo, Nmyo yintómu u ntââ ngê nmyi pyaa dmi, kn:aa dyámê dnye ngê u ngwo anmyi mbumu, ngménê ndêndê ngê u ya a nga a kwo, U ntââ ngê nmyi pyaa dmi, Chóó Lémi u komo u ngwo anmyi kapî. Pini n:ii ngê Chóó Lémi u komo a kapî ngê, kópu ndîi ye d:uud:uu ngê, ngménê pini n:ii kn:aa dyámê dnye ngê a mbumu yédi, daa kópu ndîi ye d:uud:uu ngê. Pi knî ye yi kópu dyuu daawa tpaa knomomê, ye angênté wa ngee té. Pi ngmê ngê yi kópu dyuu pi knî ye wa tpaa knomomê, ye wa ngee té. *

⁶ A tîdê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê nmye anê lê, kn:aa dyámê dnye ngê nmye anîn:aa mbumu knomomê, ye lónté an:uu ngee nmyo. Ngménê Chóó Lémi u komo nmye an:uu kââ, ó kópu ngmê nmyi nuwo an:uu kwolo, ó nmye anîn:aa dêêpî, ye vyîlo yi kópu knî y:oo u ngwo wa ngee nmyo. ⁷ Dyimê pywuu nmye ngménînê kuwo. Nkéli mby-wuu pââ dnyinté anyi wêê knomomê, ye pi knî y:oo u l:uu lónté wa mya ngmê. ⁸ Myenté, lede

---

* ^{14:5:} Dpodo 11:27-28; 15:32; 21:4,9-12

yoo yi vy:o n:ii ngê nkéli dpuwo dpî wuu, l:uu dnyinté dpo yé knomomê, ye yi lede knî y:oo lónté wa a w:ee ngmê, yi lama daadî ya yi ngwo l:êê, yi l:êê u tpile dé daawa l:âmo t:oo. ⁹ Myenté, kn:aa dyámê dnye ngê anmyi mbumu knomomê, ye pi knî y:oo lónté wa a w:ee ngmê. Nmyi kópu dyuu módó wa ny:ee t:oo, yi ménê daawa kee dmi, adnyi ntééntéé. ¹⁰ Dyámê mbêmê dyámê mbêmê dnye dyêédî daa ngmidi a tóó, yintómu yi nt:u dmi a pyede. ¹¹ Ngménê kn:aa dyámê pi nmî vy:o ngmadî kwo knomomê, chóó u dnye ngê nmo adî mbumu knomomê, ye lónté anmo w:ee. Myenté yi pini ngê nmî dnye dmi myedaawa a w:ee. ¹² Nmyi wêdêwêdê kîgha mye yinté. U yi nmye a kwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêmê kópu ndîi knî ngménmî d:uu. Kópu n:ii ngê yoo dpî wêdêwêdê kwolo, yi kópu knî yi p:uu dmyinê ngêpê. *

¹³ Pini n:ii doo u lama kn:aa dyámê dnye ngê a mbumu yédi, nmî Mî ka mîchoo ngêpê, u ntââ ngê paa pyódu ngê, pi knî ye chóó u kópu dyuu paa tpaa ngê. ¹⁴ Dini ghi n:ii ngê kn:aa dyámê dnye ngê n:aa ngêpê yédi, a ghê dmi nténê a ngêpê yédi, ngménê daa a lama n:aa mbumu yédi, a nuw:o a líme yédi. ¹⁵ Yi kópu u l:êê dîy:o ghê dmi mbêmê n:aa ngêpê yédi, a nuw:o mbêmê myenî ngêpê yédi, ghê dmi mbêmê n:aa wéti yédi, a nuw:o mbêmê myenî wéti yédi. * ¹⁶ Dini ghi n:ii ngê pi ngmê ngê ghê dmi mbêmê Chóó Lémi dpî chaa kwolo, pi knî y:oo angênté wa vyi ngmê, Ndê kópu, mu kópu u dîy:o daa yi lama dpî chaa kwolo. ¹⁷ K:omo tpile yi pini ngê Chóó Lémi mb:aamb:aa ngê dpî chaa kwolo,

---

* ^{14:12:} Epeso 4:12   * ^{14:15:} Epeso 5:19

ngménê yoo d:uudpî ngee té.

¹⁸ Chóó Lémi n:aa kwunokwuno ngê, mu kópu u dîy:o u ntââ ngê dpo pyódu nê, kn:aa dyámê dnye ngê a mo dnyinté dînî mbumu yédi, yinté mbumu ngê nê t:ee kalê nmyoo. ¹⁹ Ngménê Yesu u yoo vy:o yinté ye dînî mbumu yédi, mu kópu u dîy:o kn:aa dyámê dnye ngê kópu yono yono y:a ye wanî vyi knomomê, daawa a w:ee t:oo. Ngménê kópu pyile njini a nuw:o mbémê ye wanî vyi té, wa a w:ee t:oo, u ngwo wanî wêdêwêdê kalê té.

²⁰ A tîdê mbwó yoo, mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:o. Tp:ee ntee a nuw:o yédi, yinté nuw:o dpî yé yó. Tpómu u lama dono ntee daa tóó, yinté dono nmyi ménê myekîngê ya, ngménê pyââwe mââwe ntee a nuw:o nyédi, yinté dmyinê nuw:o. * ²¹ Chóó Lémi u kópu puku yedê alanté ló dini a d:êê ngópu, apê,

A yoo knî y:oo a dnye daa nyêmî ngópu,
u l:êê dîy:o kn:aa yéli wanî ngee té,
kaa taa ngê a yoo knî ye adnyi mbumu,
yi chóó yi dnye ngê ye amyidnyi mbumu,
ngménê a yoo knî y:oo a dnye myedaawa ny:ee
ngmê. *

²² Yi kópu u l:êê dîy:o, yélini nmî Lémi ka daa kélîmî té, dini ghi n:ii ngê kn:aa dyámê dnye kópu dyuu dpî ny:ee ngmê, ala kópu u ngwo dny:oo tpapê, apii, Yoo ndêndê vy:o dpîno wee, kuwa nmo wee, Lémi ndîñ ngê wa kpada nmo. Yélini nmî Lémi ka a kélîmî té, yi kópu d:uudpî vyi ngmê. N:ii ngê Chóó Lémi u komo dpî kââ, Yesu u yoo

---

* **14:20:** Epeso 4:14   * **14:21:** Is 28:11-12

dpî wêdêwêdê kalê té, ngménê kuwa yéli kuu dé,
d:uudpî ngee té.

²³ Ngménê Yesu u yoo yintómu nipi anmyinê
wuwó knomomê, kn:aa dyámê dnye ngê kn:aa
dyámê dnye ngê anmyi mbumu knomomê, yélini
daa kélímî nyédi nmyi ngépê têdê amye taa dmi,
Yesu ka myedaawa kélímî mbê dmi, noko yewo,
Kêdê ghéti dmi. ²⁴ Ngménê Chóó Lémi u komo an-
myi kapî knomomê, pini n:ii daa kélímî yédi nmyi
vy:o amyimê ghê knomomê, kópuni wa ny:ee té, u
ngwo wa a w:ee, awo, Nê pi dono, a kpadakpada
u maa p:uu n:aa kwo. * ²⁵ Chóó u tumu kópu dé yi
ngwo wa ny:ee té, yed:oo yu mbodo dê y:e wa ghê,
Chóó Lémi wa chaa kwolo, nmyewo, Yâpwo ndêndê
ntênê nmyi vy:o a kwo.

Nipi ngépê u kópu dé

²⁶ A tîdê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê nipi nmyinê
wuwó ngê, pi ngmê ngê wéti kn:ââ a chapî ngê,
ngmê ngê dêêpî a yémî ngê, ngmê ngê Chóó Lémi
u komo a kapî ngê, ngmê kn:aa dyámê dnye ngê
a mbumu yédi, ngmê ngê yi kópu dyuu pi knî
ye a tpiyé ngê. Kópuni yintómu nmye d:uud:uu
tumo, yoo yi wêdêwêdê kîgha u l:êê dîy:o dmyinê
d:uud:uu dé. ²⁷ Daa nuw:o mbêmê kn:aa dyámê
dnye ngê mbumu nmyi vy:o ndïi ngê kîngê pyódu.
Pi miyó pyile choo ghodoghodo, ngmêngmênté
dny:oo mbumu, yed:oo munto. Pi ngmê ngê yi
kópu dyuu pi knî ye míchoo tpiyé. ²⁸ Dnye tpiyé
pyu nmyi vy:o daachoo kwo knomomê, ye kn:aa
dyámê dnye ngê pi doo u lama mêtkingê mbwólu,
tumu choo ya, chóó u nuw:o k:oo Chóó Lémi ka

---

* **14:24:** Njon 16:8

mîchoo mbumu. ²⁹ Pi miyó pyile knî y:oo pi knî ye Chóó Lémi u komo dny:oo kapî, woni yoo yi kópu knî yi p:uu ntênenê dny:oo nuw:o. * ³⁰ Ngménê Chóó Lémi ngê pi ngmê ka kópu m:uuwa a vyi knomomê, choo ghodoghodo, yi kópu pi knî ye choo tpapê, n:ii mwiyé adî mbumu, mbwôdo choo yââyââ. ³¹ Nmyo ngmêngmênté Chóó Lémi u komo dmyinê kapî, mu kópu u dîy:o pi yintómu knî y:oo pêdê w:ee téne, wêdêwêdê ngê myepaa pyaa dniye. ³² N:ii knî y:oo Chóó Lémi u komo a kapî ngópu, nuw:o mbêmê a mbumu nyédi. Pi ngmê ngê danêmbum u yi choo kwo knomomê, ye komo kapî pyu mbwôdo choo yââyââ, ³³ mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ngê u yi u ngwo daa kwo, Pi yilî dye ghi ngmidi mbêmê dny:oo mbumu, ngménê u yi u ngwo a kwo, a yoo noko mb:aamb:aa ngê dny:oo ya.

Yesu u yoo knî yi vy:o, p:aani p:aani ntee a tóó, ³⁴ nmyi vy:o mye yinté choo ya, dini ghi n:ii ngê nipi nmyimo a wuwó knomomê, pyââ yoo tumu dny:oo ya, myedaadny:oo dêêpî. Kada daadnyen:aa wowo, mu kópu u dîy:o yinté kópu puku yedê ngma a tóó. * ³⁵ Myenté, kópuni daadnya a wopwe dé, yi moo knî ye p:o dny:oon:aa póó. Pyópuni ngêpê têdê chóó u nuw:o mbêmê adî mbumu knomomê, ye mywene u ngwo adî wowo.

³⁶ Lukwe dîy:o nmyi l:êê ghi dmi u mo dé? Mum-doo nmyinê nmye Chóó Lémi u kópu dyuu mwiyé nmyinê ny:ee tumo, mdoo nmo nmyi chóó nmyinê ñuw:o ngópu? Nmyinê nmye pi m:uu u lama Chóó Lémi u kópu dyuu daangma a kwo? ³⁷ Pini n:ii ka

---

* **14:29:** Dpodo 17:11; 1 Tes 5:20-21   * **14:34:** 1 Kódin 11:3; 1 Tim 2:11-12

ngménê u kwo chóó Chóó Lémi u komo kapî pyu ngmê, u Ghê Dmi mbêmê kópu yilî n:aa d:uud:uu too, yi pini ngê dpî vyi ngê, Né ngê nmî Lémi u kópu ntênê yedê d:êê. ³⁸ Ngménê yi pini ngê a dnye daawa ny:ee knomomê, u dnye u nkwo nangê ny:oo.

³⁹ A tîdê mbwó yoo, ala danêmbum u dî al:ii n:aa yiyé. U yi nmye choo kwo, Chóó Lémi u komo nmî kapî, myenté pi knî ye kn:aa dyámê dnye ngê mbumu nangê kwódu. ⁴⁰ Dini ghi n:ii ngê nipi nmyinê wuwó ngê, kópu yilî yintómu ntênê dmyinê d:uud:uu dé.

15

Yesu u pyidepyide u danêmbum

¹ A tîdê mbwó yoo, Yesu p:uu kópuni nmye n:uu vyi too, nmye ménînê vyîlîvyîlî té. Yi kópu dyuu nmyi ny:ee tumo, ye nmyi kélímî mbê dniye, nmyi nuw:o dmi yi p:uu my:ee kaa ngópu. ² Yi kópu dyuu ka ntênê anmyi kélímî knomomê, dpodombiy:e anmyi mgîmî knomomê, ye nmî Lémi ngê kóó k:oo wa kaa nmyo.

³ Kópuni nmye n:uu vyi too, ala yi ndîi kópu. Kópuni puku yedê a pyede, Yesu Kédisu ngê yinê ntiye too, nmî dono chedêchedê u l:êê dîy:o pwene.

* ⁴ Puku yedê kópu m:uu Yesu ngê mye ntiye ngê, dini ghi n:ii ngê kménê ngópu, wo pyoloni ngê mêdê pii wo. * ⁵ Myenté, Pita ka chóóchóó a kêma ngê, u dyépi y:a mêt miyó knî ye chóóchóó myedê kêma ngê. * ⁶ U kuwó dini ghi ngê p:uu ndiye pyu

---

* **15:3:** Is 53:8-9   * **15:4:** Dpodo 2:24-32; Luukî 24:46   * **15:5:** Luukî 24:33-34,36

limo yono y:a pwodo knî ye chóóchóó ye a kêma ngê, nipi m:uu ngópu. Yi yéli ka pyede, knî ngmê wunê kî dpî dniye. ⁷ U kuwó dini ghi ngê u mbwó Njems ka chóóchóó a kêma ngê, u dyépi yintómu knî ye chóóchóó mêtê kêma ngê.

⁸ Komo tpile d:oo u pee pini ngmê, ngménê kuwókuwó dini ghi ngê chóóchóó a ka myedê kêma ngê. * ⁹ Yesu u dyépi knî yi vy:o kuwó nînê tóó, a pi têdê, doo u ntââ dyépi ngê daap:aa pyodo, mu kópu u dîy:o Yesu u yoo kînoo a vyee dé. * ¹⁰ Ngménê Chóó Lémi ngê daa kpada noo, kópu mb:aa a nga yi d:uu ngê, a ngmidi noo, u dyépi ngê a pyódu noo. Daa módó a ngmidi noo, mu kópu u dîy:o dpodomby:e n:aa dpodo yédi, dyépi yoo nî t:ee kalê too. Daa a chóó a wêdêwêdê mbêmê nî t:ee kalê too, Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê n:aa dpodo yédi. ¹¹ Yi dyépi knî yi k:ii kópu mu ngmidi dyuu yino tpapê ngê, vyîlo yi kópu knî ye nmyi kôlîmî mbê dniye.

Nmî pyidepyide u danêmbum

¹² Pi knî ye nmo tpapê ngê, yenmîmo, Yesu ka a pii wo. Lukwe dîy:o nmyi vy:o pi ngmê knî y:oo ala kópu a tpapê ngmê, apu, Pi dpî pw:onu, mêt:uudpo pyidu. ¹³ Yi kópu wo ndê kópu, ye pyidepyide daapê tóó, Yesu Kédisu myedaapêdê pii wo. ¹⁴ Yesu Kédisu wodêpê pii wo, ye u kópu dyuu módó pono tpapê, módó u kwo p:ee kôlîmî mbê dniye. ¹⁵ Pyidepyide wodaa tóó, ye Chóó Lémi p:uu nmye pono kêêmî kapî té, mu kópu u dîy:o nmyenmîmo, Chóó Lémi ngê Yesu Kédisu

---

* **15:8:** Dpodo 9:3-6   * **15:9:** Dpodo 8:3

kpêênî mêdê pyidu ngê. * ¹⁶ A tîdê mbwó yoo, pyidepyide wodaa téó, ye Yesu Kédisu daapêdê pii wo. ¹⁷ Myenté, Yesu Kédisu wodêpê pii wo, ye módó u kwo p:ee kélímî té, nmyi dono daapî chedê too. ¹⁸ Yesu u yoo vy:o yélini wunê a dpî dniye, angénté pî pyaa dniye, yi lâmo dmi pêdê ngêpa wo. ¹⁹ Pyidepyide wodaa téó, ye daapod:o pii dmi, dyámê mbêmê kópu knî yi p:uu pono nuw:o té, dyámê mbêmê tpémi yi dono yilî módó pénmînê vyímî té, kuwókuwó wéni ngê mb:aamb:aa daapod:o pyw:oo, ngópuch:anê ndîí ngê pudu pyaa dmi. Dini ghi n:ii ngê dyámê mbêmê dono nmînê vyímî té, nmî nuw:o dmi nmî pyidepyide p:uu a kwo.

²⁰ Ngmênê dp:oo ngópuch:anê yoo, Yesu Kédisu kpêênî mwiyé a pii wo, nmî kada ghê wo, yinté amyino pii dmi. * ²¹⁻²² Adam ngê pwopwo u kn:ââ ntee a chópu, Yesu Kédisu ngê pyidepyide u kn:ââ yinté mye chópu. Nmo yintómu anmî pw:oo dmi, mu kópu u dîy:o nmî kn:ââ mu ngmidi, Adam. Yesu u yoo mye yinté. Yesu Kédisu ngê chóó u kwo a kââdî nmoo, yinê amêdê pyidu nmo. * ²³ Chóó Lémi ngê kópu yilî yintómu u mâlo dpî d:uu té. Yesu Kédisu mwiyé a pyidu ngê, nmî kada kââ. Dini ghi n:ii ngê wa a diyé, yi ngwo wa a pyidu nmo, yélini yi k:ii u kwo nmo kélímî té. * ²⁴ Kuwókuwó wéni ayi d:ii, Yesu Kédisu ngê kada pini yoo wa a gh:ay té, nkclépi yoo wamyedê gh:ay té, pi yintómu adî y:enê dé, u Mî Chóó Lémi u maknopwo wa yé té. ²⁵ Yesu king ngê adî ya, yélini p:uu adnyi l:êê, yu

---

* **15:15:** Dpodo 4:33   * **15:20:** 1 Tes 4:14   * **15:21-22:** Lóma 5:12,18   * **15:23:** 1 Tes 4:16

yodo u maknopwo wa yé té. ²⁶ Kuwókuwó dini ghi ngê pwopwo yu yodo u maknopwo wamye yé, yélini pw:oo dniye wa a pyidu té. * ²⁷ Puku yedê alanté a tóó, tpile yintómu u maknopwo dny:oo ya. Nmî lama ka tóó, Chóó Lémi Tp:oo u maknopwo daawa yââ, * ²⁸ ngménê dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê tpile yintómu Tp:oo yu yodo u maknopwo wa yé té, Tp:oo Chóó Lémi u maknopwo wa yââ, tpile yintómu Chóó Lémi u maknopwo u ngwo adnyi ya.

²⁹ Yélini wunê a pw:oo dniye yi l:êê dîy:o, pi woni knî y:oo mbápítisîm dpo ngee ngmê. Pyide-pyide wodaa tóó, ye yinté daapî d:uu ngópu. ³⁰ Pyidepyide wodaa tóó, ye pono nkîngê té, Yesu u pi pi knî ye daapono tpapê. * ³¹ A tîdê mbwó yoo, nmî Lémi Yesu Kédisu ngê a ngee noo, u yoo vy:o n:uu kaa nmyoo. Yi kópu ngê nmye nînê kpaa, dînî k:omodanê, dye ghi yintómu pwopwo u kené t:âmo n:aa kwo. ³² Layoni ngê pi ntee dpî vy:a, Epeso tpémi mye yinté dé, a vyee u yi y:e a kwo. Pyidepyide wodaa tóó, ye al:ii yi vy:o daapînîn:aa dpodo. Pyidepyide wodaa tóó, alanté p:oo nuw:o té, pînmî, Nté ndîi yilî ma koo, mbwaa yilî nda koo, mâtâ m:ii anmî pw:oo dmi. * ³³ A tîdê mbwó yoo, n:ii knî y:oo yinté kópu a tpapê tumo, maa dono p:uu kîngê kaa nmyo. Nmyi lama ka tóó, yoo dono yi vy:o pini n:ii a kwo yédi, u l:êê ghi dono ngê dpî pyódu. ³⁴ Dono u maa a kuwo yó, mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:o. Mywene nmye choo kwo. Nmyi vy:o knî ngmê yi lama Chóó Lémi daa tóó. *

---

* **15:26:** Tpyuu 20:14   * **15:27:** Psalm 8:6   * **15:30:** 2 Kódin 4:10-11; 11:26   * **15:32:** Luukî 12:19-20   * **15:34:** Lóma 13:11; Dpodo 26:8

Nmî Lémi ngê ntee wa a pyidu nmo

³⁵ N:ii pyidepyide ka daa kêtîmî, a ka wa a pôó, a ka wo, Pi dpî pw:onu, angênté amêdê pyidu? A ka wo, Doo u ntââ. A ka wo, Ntóó wa mg:eme, yi pini p:uu angênté too amêyi ya. ³⁶ Yi pini mbodo podo. L:êê yini w:uu ó ló ntini w:uu ngomo k:oo adí ya, doo u ntââ daawa pyidu. Ngménê têpê ménê anyi ntówo, u ngwo dpî pyidu. Pi mye yinté. N:ii a ya yédi, too yi ngwo d:uudpî ngménê, ngménê dpî pw:onu, u kuwó dini ghi ngê kamî ngê moo pyidu. ³⁷ Myenté, têpê ménê daa yi ayi ntówo, ngménê w:uu ayi ntówo, witi w:uu ó ló ntini w:uu. W:uu têpê ménê ntee anyi ntówo, yinté d:uudpî k:aa, ngménê yi ngê dpî pyódu, yââ nkwo do yilî dpî ghê. ³⁸ Chóó Lémi ngê dpo pyidu, yi ngê dpî pyódu. Ntee doo a nuw:o, yinté d:uu ngê. Yi yintómu yi dyêédî dyêédî a tóó, yi w:uu u mo u mo dé. *

³⁹ Tpileni yi ghê a pyede, mye yinté dé, yi dyêédî dyêédî a tóó. Pi too u mo, tpile tp:oo too u mo, nmê too u mo, te too u mo.

⁴⁰ Tpileni mbóó dyámê yi mbêmê a pyede, mye yinté. Woni knî yi wuu ndîi, woni knî yi wuu daa ndîi. ⁴¹ Kââdî u wuu ndîi, d:ââ u wuu pee tp:oo, pudu knî yi wuu têdê. Myenté pudu woni knî yi wuu ndîi dé, woni knî yi wuu têdê dé.

⁴² Pyidepyide mye yinté. Pini n:ii dpî pw:onu, yinté mèdaawa a pyidu. Pini n:ii dpî pw:onu, têpê ngê dpî ma, chedê ngê dpî pyódu. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê wa a pyidu nmo, mèdaanmî pw:oo dmi, chedê ngê daanmî pyaa dmi. ⁴³ Pini n:ii dpî pw:onu, u wêdêwêdê chedê ngê dpî pyódu, u pi

* **15:38:** Gen 1:11

dpo ghay. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê wa a pyidu nmo, nmî pi dmi ndîi ngê wa pyódu té, nmî wêdêwêdê ndîi ngê wamye pyódu té. * 44 Ala ngwo nmî nuw:o knî y:oo yinê a mbêpê kîgha nmoo, ngménê dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê wa a pyidu nmo, nmî ghê dmi knî y:oo y:oo adnyi mbêpê kîgha nmo. Ala ngwo nmî pââ dmi ntee a pyede, mu dini ghi ngê nmî ghê dmi knî yi pââ dmi amyednyin:aa ya. 45 Yinté kópu puku yedê alanté mye tóó.

Mwiyémwiyé pini, Adam,
pi ngê pyodo, ghê u mênê yaa wo.

Adam nmî kn:ââ ngê ntee pyodo, Yesu ghê kamî u kn:ââ ngê yinté mye pyodo. * 46 Too pee u kópu dé mwiyé pyaa dniye, ghê kamî u kópu dé kuwó pyaa dniye. 47 Chóó Lémi ngê mwiyémwiyé pini têpê ngê l:âmo ngê, myomoni mbóó p:uu a ndê wo. * 48-49 Pini n:ii têpê ngê l:âmo ngê, ntee doo ya, yinté myeno pyede, u nt:anê nmî yaa dniye. Pini n:ii mbóó p:uu a ndê wo, u yoo mye yinté dé, ntee a tóó, yinté wa pyódu nmo.

50 A tîdê mbwó yoo, ntee nmo pyede, doo u ntââ Chóó Lémi kóó k:oo yinté daanm:uu ghê dmi. Mbyuu too n:ii nmî p:uu a t:a mo, nmî p:uu daadpî ya, chedê ngê wa pyaa knî. * 51-52 Tumu kópu ngma ala, p:uu dmyinê nuw:o. Yesu u yoo vy:o yéli knî ngmê ghêlî daawa pw:oo dmi, Yesu u ngwo wa a diyé. Dini ghi n:ii ngê wa a diyé, nkéli dpuwo u dnye anmî ny:oo. Enjel knî y:oo mèdaamuwa wêê ngmê. Yélini mwiyé a pw:oo dniye, yi ngwo wa a pyidu té, mèdaawa pw:oo dmi. Lîmîlîmî ngê

---

* 15:43: Pilipay 3:20-21 * 15:45: Gen 2:7; Njon 6:63 * 15:47:
Njon 3:31 * 15:50: Njon 3:5-6

yi ngwo amye ngmêê nmo, kamî ngê wa pyódu nmo. * ⁵³ Ala ngwo n:ii dpî pw:onu, mbyuu too dpî mg:eme knî. Yi ngwo doo u ntââ mêdaanm:uu pw:oo dmi, myedaanm:uu mg:eme dmi. * ⁵⁴ Mbu ntee dpî kyopwo, dînê dpo kuwo, kamî ngê dpî pyódu, dini ghi n:ii ngê nmî Lémi wa a diyé, yinté kamî ngê wa pyódu nmo. Kópuni puku yedê a tóó, nmî Lémi ngê wa ntiye, pwopwo wa a pw:ono, d:ud:umbiy:e wa chedê. ⁵⁵ Kópuni puku yedê a tóó, nmo tpapé ngê, nmîmo,

Pwopwo wa dîpî, daawa t:ee kalê nmo,
nmî némi dmi daawa dyênê.

⁵⁶ N:ii ngê Chóó Lémi u déêpî kópu dyuu d:uudpî châpu, dono dpî d:uu, d:ud:umbiy:e dpî pw:onu. *

⁵⁷ Ngmêñê nmî yikî dmi Yesu Kédisu u pwo ghay wo, pwopwo ka w:êê nmoo, kwunokwuno koo, Chóó Lémi mye kwunokwuno koo.

⁵⁸ A tîdê mbwó yoo, nangmê kede, nmî Lémi p:uu dpodoni nmye dódó ngmê, dpodombiy:e p:uu dmyinê dpodo, mu kópu u dîy:o yinê a ngêêpî nmyo, doo u ntââ daanmyi dêê dmi. *

16

Ndapî ngêêpî u danêmbum

¹ A tîdê mbwó yoo, kópu m:uu p:uu nmye nînê danê. Yesu u yoo yélini Njuda Wee u kwo wunê pyede, ndapîni ye nmye dyede ngmê, alanté dmyina a ngêêpî. Kópuni Nkalásiya tpémi ye nî vyu, myedmyinê d:uud:uu. * ² Wiki yintómu knî

---

* **15:51-52:** 1 Tes 4:15-17   * **15:53:** 2 Kódin 5:4   * **15:56:** Lóma 6:23   * **15:58:** Nkal 6:9; Tpyuu 14:13   * **16:1:** Lóma 15:25-26; 2 Kódin 8:1-9; Nkal 2:10

yi k:oo, mwiyémwiyé wéni ngê, ndapî dmyinê kéké. Nmyo ngmêngmênté n:ii ngê ndapî ndîi choo kménêkmênê, ndîi choo kéké. N:ii ngê ndapî têdê choo kménêkmênê, têdê choo kéké. Yi ndapî dpî wiye yó. Dini ghi n:ii ngê p:aa t:aa, ndapî mèdaapînê ngee. ³ Dini ghi n:ii ngê anî t:aa, pi miyó pyile dpî ngmidi yó, pweepwee pee ngmanî d:êê, ye wanî y:oo, yi ndapî Njedusalem y:oowa ñuw:o ngmê. ⁴ Paa u ya a nga adî kwo knomomê, ye a k:ii nipi anmî lee dmi.

Póól paani p:uu dpîmo nuw:o

⁵ Másidóniya Wee u kwo p:aani p:aani mwiyé anî lê, kuwó y:i nmye anê lê. * ⁶ D:ââ miyó pyile nmyi vy:o anîn:aa kwo, ndoo apê tpíi yópu y:i anîn:aa t:âât:ââ dê. U kuwó dini ghi ngê, kwéli anî lê, tpileni u ya a nga adnyi kwo, dpî ngee nódó. ⁷ U ya a nga daa kwo, Wo pyile njini nmyi vy:o nîn:aa kwo. Nmî Lémi ngê ala kópu a ka daawa a kwódu knomomê, ye dye ghi daadîi nmyi vy:o anîn:aa kwo.

⁸ Ngménê Epeso ghélî daanê kuwo, Péntikos u Naa mwiyé wa d:ii, u ngwo anê lê. ⁹ K:omo tpile pi yilî a p:uu a d:uu té, ngménê pi mê yilî knî y:oo yi ngópu dmi dê kpêmî t:oo, nmî Lémi u kópu dyuu a nyémî tumo. *

¹⁰ Dini ghi n:ii ngê Timoti nmye wa lee knomomê, u kwo dmyinê vyuwo, myedmyinê chââchââ, mu kópu u dîy:o nmî Lémi p:uu ntee n:aa dpodo, yinté mye dpodo. * ¹¹ U pi nangê ghîpî, ngménê mb:aamb:aa ngê dpo ngee yó, a ka

---

* **16:5:** Dpodo 19:21   * **16:9:** Dpodo 19:1,8-10   * **16:10:** 1

u ngwo pêdê lee we, mu kópu u dîy:o nmyi mbwó
yoo yi k:ii anmîno t:âât:ââ. *

12 Nmî mbwó Apolosa p:uu kópu nmye
ngménînê tpapê. U ya a nga a kwo, Nmyi mbwó
knî yi k:ii nipi nmye wa lee dmi, yi kópu p:uu dya
u kwo nî chedê ngê, ngménê nî dípe, u yi u ngwo
daa kwo, Ala ngwo nê lê. Dini ghi n:ii ngê u nuw:o
ngê wa a vyi, u ngwo nmye wa a lê. *

Póól u nd:uu tpapê

13 A tîdê mbwó yoo, mb:aamb:aa ngê dmyinê
vyuwo, mb:aamb:aa ngê dmyinê kélímî, namê
nkîngê, dpodomby:e dmyinê dpodo. * **14** Dye ghi
yintómu nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya.

15 A tîdê mbwó yoo, nînê kwunokwuno nmyo,
Stepanas mupwoknî mb:aamb:aa ngê dmyinê
chââchââ dé. Nmyi lama ka tóó, Kîdiki Wee u
kwo Yesu u yoo vy:o mwiyé a ghê dniye, ntênen
nmyi vy:o a dpodo nyédi, a wêdêwêdê kîgha nmyoo.

* **16** Yi dnye dmi dmyinê nyêmî dé, yélini yi
k:ii a dpodo nyédi, myedmyinê chââchââ dé. *

17 Dini ghi n:ii ngê Stepanas p:uu Pôdyunatas pini
dê Akaikas nmyinê t:ee dumo, a ka nmyinê dy:ââ
tumo, a gha mb:aamb:aa ngê pyodo. Noo a
tpy:ootpy:oo nmyo, a nuw:o mb:aamb:aa ngê y:oo
mê pyódu ngópu. **18** Kópuni yilî nmyi p:uu noo a
nuw:onuw:o dé, yi kópu yilî ntênen a ka kîmînê nté
tumo, a nuw:o u ngwo a ka mêtê diyé wo. Kópuni
nmye adnyi tpapê dé, nmyi nuw:o dmi y:oo wa

---

* **16:11:** 1 Tim 4:12   * **16:12:** 1 Kódin 3:6   * **16:13:** Epeso
6:10   * **16:15:** 1 Kódin 1:16   * **16:16:** 1 Tes 5:12

l:âmo t:oo. Yinté pini yoo mb:aamb:aa ngê dmyinê chââchââ dé.

¹⁹ Yesu u yoo p:aani p:aani yélini Esiya Wee u kwo a pyede, yi mb:aamb:aa nmye dê dy:ââ ngmê. Yesu u yoo yélini Akwila cha Pîdisila yi ngomo k:oo nipi wunê wuwó ngê, yi mb:aamb:aa nmye myedê dy:ââ ngmê. * ²⁰ Al:ii Yesu u yoo vy:o yélini a pyede, yi mb:aamb:aa nmye myedê dy:ââ ngmê. Nmyi tîdê mbwó knî yi k:ii mb:aamb:aa ngê dpo numo chipé téó.

²¹ Nê Póól, a chóó a kêê ngê nînê chipéchipé nmyo, ala pweepwee pee ngê.

²² N:ii nódo nmî Lémi u nuu ghi daadî ya, nmî Lémi ngê dpî dyênê ngê. Nmî Lémi lîmîlîmî ngê dpo pwiyé we. *

²³ Nmî Lémi Yesu ngê choo a ngêêpî nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye choo a vyuwo.

²⁴ Nmî Lémi Yesu Kédisu ngê yoo ngmidi ngê pyódu nmoo, nmyo yintómu nmyi nuu ghi dmi a nódo ka téó.

Wu u dî.

---

* **16:19:** Lóma 16:3-5   * **16:22:** Nkal 1:8-9; Tpyuu 22:20

NMÎ MÎ U KÓPU DYUU

**The New Testament in the Rossel Language, also called
the Yele Language, of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Yele Rossel long Niugini

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2011-2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yele Rossel (Yele)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-11-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Mar 2024 from source files
dated 13 Dec 2023

f23d3065-5277-5598-adb2-6416a21ad128